

Novi Matajur

Leto XI - Štev 14 (254)
UREDNIŠTVO in UPRAVA
Čedad - Via B. De Rubens 20
Tel. (0432) 731190
Poštni predal Čedad štev. 92
Casella postale Cividale n. 92

ČEDAD, 31. julija 1984
Autorizz. Tribun. di Trieste n. 450
Izdaja ZTT
Tiskarna R. Liberale - Čedad

Izhaja vsakih 15 dni
Posamezna številka 500 lir
Naročnina: Letna za Italijo 10.000 lir
Za inozemstvo 15.000 lir
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska
Trst 11-5374

Odgovorni urednik: Izidor Predan
Quindicinale
Za SFRJ - Žiro račun
50101-603-45361
«ADIT» DZS, 61000 Ljubljana
Gradišče 10/1 - telefon 223023

Sped. in abb. post. II gr. 70
Poštnina plačana v gotovini
OGLASI: mm/st + IVA 18%
legalni, finančni, upravni L. 500
mali oglasi 300 L. beseda.
osmrtnice in zahvale a moduli

Prvo srečanje folklornih skupin ob prazniku sv. Jakoba v Benečiji

Srečanje folklornih skupin gor par Hloc je bila novica letošnjega Sv. Jakoba, ljepa novica, ki je na kako vižo povzdignila tele praznik nad use te druge, ki usake lieto imamo po naših vaseh.

S tuolim nečem reč, da Sv. Jakob je bil narlieuš, ampak edini praznik, ki nam je dau kiek novega: parvo srečanje folklornih skupin v Benečiji.

Se vie de, ku use novice, tu-di tale nie imiela lahkega za-

četka, stvari so bile na kako vižo improvizierane, ampak uspeh nie parmanku tudi tele krat, in tuole nas imiela use podučit, da, če hočemo, da naše vaške šagre bojo tudi za napri imiele kajšan namien, in muormo dat nove oblike kier te stare njemajo vič tiste moči, ku ankrat, za zbrat kupe ljudi.

Ries tudi ljudi nie bluo veliko, pa tle moremo reč, da nie-so krive skupine ali organiza-

torji, pa novica, novica, ki nie bla razširiena na pravo vižo med ljudmi, in gor na tuole bi bluo trieba se nomalo poguorit za razčistit, katere so naše možnosti za zbrat nove poti, ki bi buj riesno vplivale na naše ljudi, kar jim napravemo take lepe reči.

Pa pujno na skupine, ki so sodelovale na telim parvim srečanju.

Moremo reč, da use so le-

puo opravle njih dielo in kajšna je ries pridna tudi za kvaliteto, ki nam je pokazala.

Priet ku pogledat, kar so nam pokazal, mislem, da jih mormo aspartit na dva kraja.

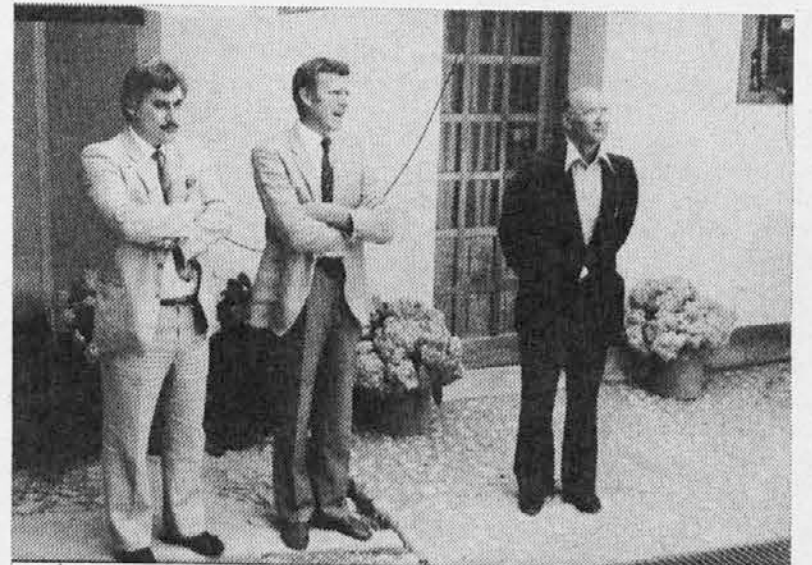
Parve skupine, ki rabijo tradicionalno pot folkloru, ki se je dala nieko šenografijo in ki ima u sebe nieke malinge zelo obdelane in veliko variant.

Druge pa tiste, ki iščejo koranine njegovega diela u navadnim starim plesanju svojega roda, svojega kota, in telienieso še, dostikrat, našle te pravo kompozicijo med življenjem in odrom, pa upam, da so na dobri pot, kot kažejo njih donajšnje predstave.

Sada moremo reč, da dober uspeh je imiela Folklorna skupina Javornik - Koroška bela, iz Jesenic, kot tudi njih ženski zbor, ki so nam parnesli plese an pesmi iz Gorenjske, in nam pokazal, da se more bit veseli, tudi če lieta tečejo za use.

Od jabuke do cvetja, in cvetie telega srečanja je bila fur-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Z otvoritve lekarnie in polivalentnega centra v Hlocju: podpredsednik pokrajine Bullfone, župan Bonini in župnik Romanin

V Klodiču nova lekarna in večnamenski center

Na 22. luj, Senjam sv. Jakoba, gor par Hloc so inaurgural hram, kier bo farmacija, ima tud prostor za hišo farmačiste, in na šala za družtva. Za kratko čerimonijo se je blua zbralo puno judi.

S šindakom garmiškega kamuna so bli paršli tud podpredsednik Province Bullfone, podpredsednik Gorske

skupnosti - Comunità Montana, Adami šindaki Spietra in Sriednjega, konsilieri in druge oblasti.

Famoštar Romanin je use požegnua. Šindak je poviedu, krakto po taliiansko in sloviensko, zaki so parpravli telo inaurguracijo.

Naš judje potrebujejo, med (Nadaljevanje na 3 strani)

Pod naslovom «Živa nit nas poveže» je beneška folklorna skupina Živanit (na sliki) priredila v Hlocju prvo folklorno srečanje

Mario Lavrenčič zlatomašnik

«Po farjah je paršla vjera gor an po farjah puode doll!» Takuo pravi an naš star pregovor. Pa če bi bli vsi duhovniki tajšni, če bi takuo djelal, takuo živjel, če bi se takuo obnašal kot gospod Mario Laurencig, bi se vjera nikdar ne zgubila.

Tuole mi je paršlo parvo na miseu, kadar sem ga videu darovat njega zlato mašo in od kar je imeu parvo, jih je daroval že dva tavžent. Tuole sem pomislu, kadar sem poslušu žlahtne besjede slavnostnega govornika, ki so odmevale iz starodavne lipe, u kateri so vasnjani Vrha zgradili prižnico.

Tuole sem pomislu, kadar sem na kratko pregledu, kot na rentgen (raggi) življenje tega poštenega moža in nad vse uzglednega duhovnika.

Gospod Mario Laurencig je že 50 ljet duhovnik pri Sv. Šoblanku (Dreka).

Rodiu pa se je na Vrhu (Spignon), u podbunješkim kamunu leta 1908. Tudi parvo Sveto mašo je daroval na Vrhu, u cerkvi Svetega Duha, pred petdesetimi leti. Takrat mu je guoriu iz starodavne lipe gospod Prejožef - don Si služboval po naših farah in je potle umaru kot famo-

Zlatomašnik Mario Lavrenčič

štar Žabnic in Sv. Višar, u Kanalski dolini.

Prav u tisto lipo se je u nedeljo 15. julija, po luojtrah, po lesencah spravu gospod Emilio Cencig, famoštar iz Gorenjega Tarbja in je z lepimi, ganjlivimi besedami govoriu o žlahtnem življenju zlatomašnika.

Vrh je biu u prazniku. Od asfaltirane ceste do lepe cerkvice Svetega Duha, ki dominira nad dolinami, so vasnjani posekli travo. Pot se počasi vzpenja do cerkve in na obeh straneh poti, so na beli vrhici pripete raznobarnvezastavice

(Nadaljevanje na . strani)

Mlada brieza in Valcanale

Una «Mlada brieza» diver quella di quest'anno? Per molti aspetti sicuramente lo è, se non altro perchè per la prima volta dopo dieci anni il soggiorno culturale ricreativo «inventato» dal Centro Studi Nedižia ed ora riconosciuto e sostenuto dalla Regione si svolge tutto fuori dal territorio delle Valli del Natissone: a Žabnice (Camporosso) in Val Canale.

Il paragone con la prima e seconda Mlada brieza è facile: un gruppo ridotto ad una sessantina di giovani insediati in una struttura alberghiera quale è il nuovissimo rifugio «Dom Mangart» presenta una soluzione più facile sotto diversi punti di vista, salvo quello finanziario, che richiederà un maggiore impegno.

L'età dei bambini è ridotta all'arco elementari e medie, con alcune eccezioni per le mamme impegnate nel soggiorno: «mascotte» dell'anno è Eva Golles. L'orario è quello tradizionale: la mattinata viene impegnata nelle «lezioni» più impegnative, fra cui quelle di sloveno, pittura e canto (come fin dai vecchi tempi) con le lezioni della prof. Živa Gruden per lo sloveno, di Lia Bront per il canto e di Alvaro Petricig per la pittura. Si svolgono a turno per gruppi, che sono quattro

e che stanno già scegliendosi i nomi: ci sono già le «Lesice» e gli «Jaleni» che lavorano attorno al proprio cartellone. Alcuni faranno lezioni il primo pomeriggio. Rimane un po' di tempo per la partita di pallone al centro dello immenso prato situato davanti al Dom Mangart. Rimane del tempo alle bambine per i giochi più svariati e per le piccole passeggiate attorno al rifugio.

L'appetito non manca, ma la cucina è buona e sostanziosa, adatta a rinvigorire i ragazzi che progettano gite sulle montagne e nei paesi vicini: Tarvisio è a pochi chilometri sulla statale (c'è l'Udinese in ritiro con Miano e Zico). Ukve/Ugovizza è a due passi. Višarje/Lussari a quattro ore di marcia, ma c'è il progetto di andarci. Numerosi autobus collegano le numerose località Valbruna, Fusine, ecc.

Tuttavia il paese stesso potrà essere una miniera di scoperte e ricerche; prima di tutto l'ambiente; poi le case, quelle vecchie con i tetti di tavolette di legno spioventi e le finestre piccole, il campanile con la caratteristica cupola; quindi i monumenti storici: la chiesa, le lapidi

(Nadaljevanje na 3. strani)

Med zabavo.

Otroci pri pouku.

Pogovor z županom prof. Firminom Mariničem

Čez nekaj mesecev bodo končali obnovo po potresu v Špetru

Čez dva, tri mesece bodo v občini Špeter končali obnovo po potresu. Z županom prof. Mariničem smo se pogovorili, kaj vse so zgradili v tem času.

«Hoteli smo popraviti stare poškodovane hiše in pomagati, da bi si naši ljudje zgradili novo streho nad glavo. Drugi problem je bil ta, da našim ljudem poiščemo delo doma», je rekal župan Marinič. Z njim smo šli gledat, kaj je bilo doslej storjenega. Videli smo, da so posebno v Ažli, ki je bila 60% porušena, zgradili skoraj vse nove hiše in da so tudi sanacijo starih hiš skoraj končali.

Ažla, ki je bila poprej stisnjena in na pogled bolj ravna vas, je sedaj lep kraj, kjer ima vsaka hiša dovolj sonca in prostora.

Z zazidalnimi načrti (piani particolareggianti) v vrednosti okoli 50 milijonov lir je občina omogočila sklenitev treh lotizacij z Zavartom, Mejo in Emigrantom, ki so doslej že zgradili 8 hiš, dve pa začeli graditi. V teh lotizacijah bo 22 hiš za največ 66 družin. Doslej zgrajene hiše so ali enostanovanjske ali vrstne hiše.

S pomočjo Jugoslavije so v špeterski občini sanirali 7 hiš, od tega 4 v Ažli. S slovensko solidarnostjo pa so zgradili tudi nekaj novih «slovenskih hiš».

Kakor nam je povedal župan Marinič, je še veliko družin, ki čakajo na odprtje roka za podaljšanje zakona 63 iz leta 1977, ki priznava 65% gradbenih stroškov tistim izseljencem, ki se hočejo vrniti domov in si postaviti novo streho.

Občinska uprava je skoraj končala tudi industrijsko cono. Za primarno urbanizacijo je doslej potrošila dve milijardi lir. S tem denarjem je 250 tisoč kv. metrov industrijske cone opremlila s cestami in komunalnimi napravami (elektrika, kanalizacija, voda), zgradila pa je tudi čistilno napravo (zanjo so potrošili pol milijarde lir), ki bo očiščevala odplake iz industrijske cone, Špetra in Ažle.

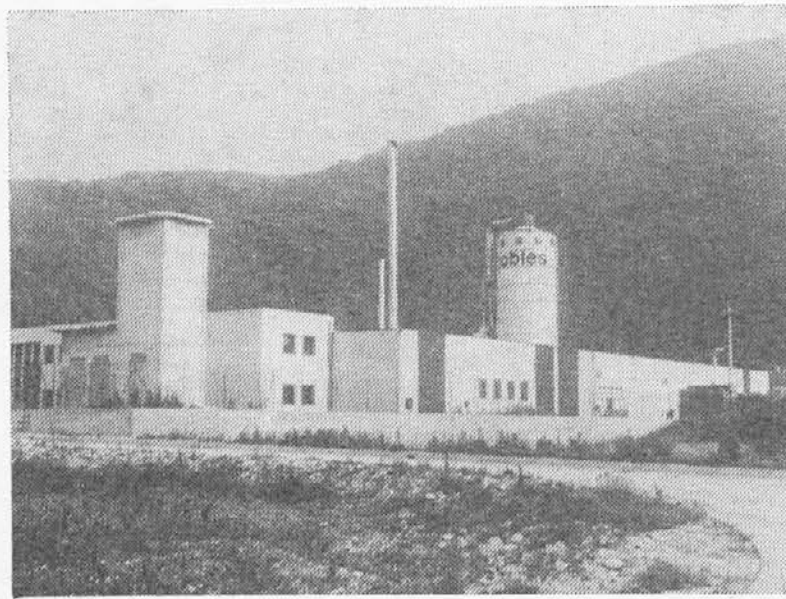
V industrijski coni so doslej zgradile svoje tovarne (po vrstnem redu, kot so vložili prošnjo) naslednje Družbe z omejeno zavezo (SPA): Danieli, Elni, Veplas, Hobles. V

teh štirih obratih je zaposlenih 160 delavcev. V coni je prostora še za 5 velikih tovarn.

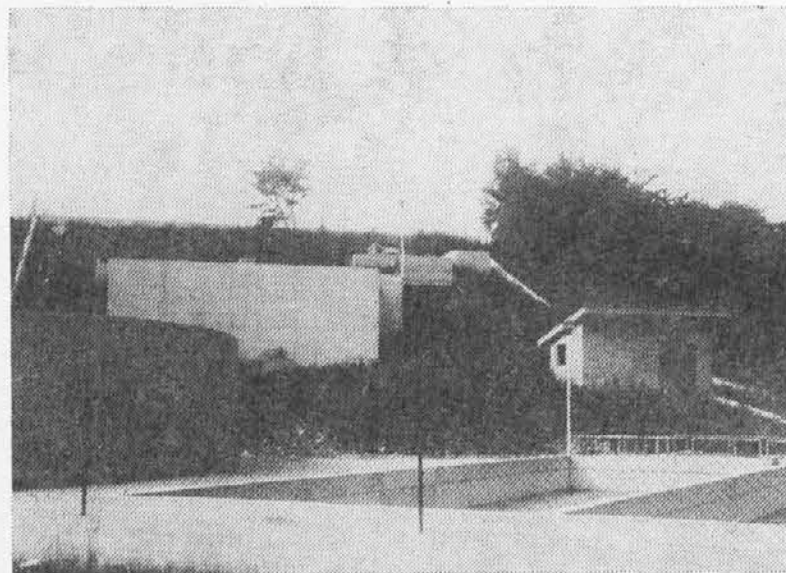
V obrtniški coni so štiri obrtniške delavnice z 11 delavci, prostora pa je še za 15.

Z županom Mariničem smo se ustavili tudi v gostilni Rinnascita, ki jo vodita Romeo in Giovanna. Na kosilu je bilo polno delavcev, ki gradijo kanalizacijo, ceste in hiše, ali pa so zaposleni v tovarnah. Pri Giovanni smo se pogovarjali po naše. Župan je rekal, da je zato v tej gostilni dosti gostov, ker kuhajo po domače.

«Ko bomo končali obnovo po potresu, bo pri nas ostalo brez dela polno ljudi. Zanje bomo morali poiskati delo v industrijski coni ali pa jih navaditi, da se bodo spet vrnili na zemljo. Če jo znamo dobro obdelati in zasaditi perspektivne kulture, nam lahko zemlja da velik kos kruna» je rekel Marinič. Povedal je še, da bodo sgradili infrastrukturo za pobiranje in prodajo kmetijskih pridelkov. Na takšen način naj bi obdelovalci zemlje zaslužili več, kot če bi sami prodajali.

V industrijski coni v Špetru so zgradili 4 tovarne, v katerih dela 160 delavcev. Na sliki obrat Hobles

Občinska uprava je potrošila pol milijarde lir za čistilno napravo, ki bo sprejemala odplake iz Špetra, Ažle in industrijske cone. Projektanti so izkoristili naravni padec vode in bo zato poraba elektrike minimalna

ŠPETER SI BO NAREDIL SVOJ GONFALON (PRAPOR)

Občinski svet v Špetru je na svoji zadnji seji obravnaval nekatere važne probleme, ki se nanašajo na gospodarski razvoj te občine in na varstvo okolja. O nekaterih zadevah smo se pogovarjali z županom Mariničem in pogovor objavljamo na drugem mestu.

Občinski svetovanci pa so zadnji seji odobrili načrt za izgradnjo tretjega lotta zazidalnega načrta za Ažlo.

Zelo velike važnosti je nadalje odobritev načrta glavnega kolektorja v Ažli, s katerim se bo industrijska cona povezala s čistilno napravo (depuratore), ki je lociran ob Arbeču, v bližini mo-

sta pri sv. Kvirinu.

Svetovalci so odobrili zazidalni načrt za Klenje in zamenjali lastništvo zemlje v Puoie in Ažli.

Ob koncu so govorili o izdelavi občinskega prapora (gonfalona). Njegovo pomanjkanje večkrat občutijo, posebno kadar so kakšne slavnosti. To se je pokazalo tudi ob zadnjem obisku beneskega župana Riga, ki je prišel v Špeter s svojim gonfalom. Špeter, ki je bil gostitelj, pa svojega prapora ob tej svečanosti ni mogel razviti, ker ga nima.

Ideja je torej zelo dobra in ji je želeti, da bi se čimprej realizirala.

Ambasador Kosin zapustil Italijo

Jugoslovanski ambasador v Italiji Marko Kosin je zapustil Italijo, kjer je bil štiri leta. Odšel je v Ljubljano, kjer je postal član slovenske vlade in bo v njej vodil komisijo za mednarodno sodelovanje.

Veleposlanik Kosin se je v Rimu poslovil od italjanskega zunanjskega ministra Andreottija, v Trstu pa od predstavnikov oblasti in politike. Na slovesu od predstavnikov slovenske skupnosti je izrazil obžalovanje, da ni bil sprejet globalni zaščitni zakon. To je povedal tudi italjanskim oblastem, ko se je poslavljaj od njih. Sicer pa so odnosi med Jugoslavijo in Italijo zelo dobri in se še ne prestando razvijajo na najrazličnejših področjih.

Gianni Bravo v Zagrebu

Predsednik videmske Trgovinske zbornice Gianni Bravo je bil na urednem obisku pri Gospodarski zbornici Hrvaške. V Zagreb ga je povabil njen predsednik Milović.

Predstavnik furlanskega in hrvaškega gospodarstva sta se pogovarjala o novih možnostih, ki se furlanskim podjetjem odpirajo s sprejemom novega zakona v Jugoslaviji o vlaganju tujega kapitala.

Bravo in Milović sta potrdila tudi pomembno vlogo, ki jo v obmejni menjavi ima leta 1955 podpisani Videmski sporazum.

Ker imata videmska in zagrebška trgovinska zbornica možnost usmerjanja gospodarskih dejavnosti, so se dogovorili za izdelavo načrta, kako te posege realizirati.

Ta načrt bodo sprejeli prihodnji mesec, ko bo podoben načrt izdelala tudi Trgovinska zbornica Bosne in Hercegovine. Vseboval bo seznam dejavnosti, katerim bosta obe strani dajali prednost.

Gianni Bravo je za tisk izjavil, da jugoslovansko gospodarstvo sicer preživlja hudo krizo, kar pa ne zmanjšuje dejstva, da «smo na pragu zelo obetavnega razvoja odnosov med Furlanijo in Jugoslavijo.»

PSDI - Pausa riconfermato segretario politico

Una scadenza legata al Congresso provinciale P.S.D.I. è quella del rinnovo dei direttivi e delle cariche sociali delle Sezioni: in questo rispetto si è riunita a Cividale la assemblea generale della Sezione P.S.D.I. nella quale il segretario politico uscente Pausa ha esposto la relazione dell'attività svolta sotto il suo mandato ed ha illustrato i risultati del Congresso Provinciale che hanno visto compatti Cividale e le Valli del Natissone sulla «mozione Longo». Del Congresso nazionale ha parlato il dott. Giuseppe Pausa, Luciano Rossi, Amleto Sandrini, Giordano Jacone, Adelmo Rossi, Giulio Degantuti. Il direttivo ha poi nominato segretario politico Giuseppe Pausa che si vede riconfermato per la terza volta, vice-segretario Luciano Rossi e segretario amministrativo Amleto Sandrini.

L'imposta di soggiorno si pagherà a Cividale e non più a Udine

L'imposta di soggiorno relativa alla permanenza dei turisti nel Cividalese e nelle Valli del Natissone, fra poco la si pagherà a Cividale presso la sede dell'Azienda Autonoma di Soggiorno e Turismo. Il Presidente Giuseppe Pausa l'aveva annunciato nell'ultimo Consiglio di Amministrazione ed ora informa che l'iter burocratico per lo spostamento dell'ufficio di riscossione da Udine (finora era l'A.C.I. che eseguiva tale operazione) a Cividale è quasi alla fine e pertanto si ritiene che lo stesso potrà essere operante già con l'inizio del mese di settembre. Questo servizio allevierà il compito degli operatori economici interessati che, per ora, sono costretti a recarsi, settimanalmente, ad

Udine per l'assolvimento di tale imposta. In più, l'Azienda di Soggiorno e Turismo si sta adoperando, con buone prospettive di esito positivo, affinché il pagamento dell'imposta stessa possa effettuarsi, cumulativamente, alla fine di ogni mese e non più settimanalmente come finora avvenuto.

Altra anticipazione che fornisce il Presidente Pausa è quella relativa all'avvio della procedura per ottenere il permesso di cambio-valute, alla Azienda di Soggiorno e Turismo da attuarsi nei giorni di sabato e domenica giornate in cui le Banche sono chiuse ed i turisti non possono quindi usufruire di tale importante servizio.

Nova Ažla bo imela lepe hiše in široke ceste

Župan Tipane podal ostavko

Ko boste dobili v roke tale časnik, spoštovani čitatelji, se bodo stvari v občini Tipane že tako spremenile, da za nekatere stvari ne bo več aktualen. Kljub temu pa jih moramo opisati, ker gre za po membem politični dogodek o položaju večine v občinski upravi. Ta večina (maggioranza) je namreč zašla v krizo, ker je župan Giuseppe Balloch podal ostavko (dimensioni). Leta 1980 izvoljeno večino predstavlja lokalna lista (lista civica), na kateri so bili izvoljeni neodvisni (indipendenti), socialisti in komunisti. Prejeli so večino glasov in potisnili krščansko demokracijo v opozicijo.

Že lansko leto je župan Balloch dal ostavko, vendar je niso sprejeli. Prejšnji teden, ko jo je ponovno predstavil, so zanjo glasovali sve-

tovalci lokalne liste in opozicije. Vzrok (causa) za krizo so bili slabi odnosi v občinskem odboru (giunti). Župan ni deloval tako, kot so od njega zahtevali. Na občini je imel polno zaposlitev, (lavoro a tempo pieno), vendar uspehi njegovega dela niso bili vidni. Tudi zato je slabo funkcioniral, ker je živel daleč od Tipane.

Ker je morala občinska uprava izvesti obnovo po potresu, in torej pripraviti načrte za javne objekte in njihovo izvedbo, kakor tudi vodenje postopkov privatnikov, ki so si obnovili ali pa zgradili nove hiše, so odborniki (assessori) kritizirali slabo delo župana Ballocha.

V diskusiji sta to povedala socialist Cormons in komunist Berra. Županu sta očitala, da ni izvajal politike od-

bora glede kulturnega vprašanja in očitovanja tradicij, jezika itd. Zaradi tega je Cormons izjavil, da bo on vedno govoril v jeziku, ki ga je naučila njegova mati. Tudi Berra je očital županu, da ni poslal v Rim telegrama v zvezi z globalno zaščito.

Krščanska demokracija je na sestanku imela posibilistično stališče. Ni nastopala ostro do odbora, iz česar je mogoče razumeti, da je KD in lokalni listi veliko do tega da skupaj delujeta v korist ljudi.

Do kakšnega kompromisa bodo prišli občinski svetovanci v Tipani, tega danes ne moremo napovedovati, toda kakršen koli že bo, bo boljši od rešitve, ki bi pripeljala na občino prefekturnega komisarja.

Prvo srečanje folklornih

(Nadaljevanje s 1. strani)

lanska in slovenska skupina iz Rablja (Raibil). Tale otroška skupina nam je zares pridno predstavlja slovenske in furlanske navadne plesi, moremo reč da tole sodelovanje med dvema narodoma, ki kupe žive in delajo, je prou na velika rieč ki nie lahko naredit.

Mladinska folklorna skupina «Rdeča zvezda» iz Zgoniške občine nam je pa zaplesala njeke pravce, ki mi Benečani dobro poznamo, ker se tiče navadnega življenja po naših vaseh, in tudi kar se tiče iskanja kruha po sviete; Ljubezniva domača pravljica, kiek buj okorna ta druga, če tudi ne morem reč ka j zaries ne gre.

«Živanit», našo skupino lepuo poznamo, nje dielo nam je prou manjkalo u Benečiji in se troštamo, da puode napri in da oliueša nje plesi zmieram le vič kier se da in se more še puno reči po teli pot pri nas, pa pohvalit jih muoramone samo za njih plesanje, ampak tudi kier so se pomislini napravit tole parvo srečanje, ki bo muorlo, za napri, miet velike uspehe.

Za tamburaško skupino K.D. «France» Prešeren» iz Boljunca, moremo reč, da naši ljudje so jo zlo lepuo poslušal, kier za nje bla prava novica in so bli zadovoljeni za njih muziko in za njih štrumente, ki nieso prou takuo deleč od nas in vič krat, mislem, so zaliezli v naše gore in pustili njih slied kot more bit «zaplula je ...»

Takuo smo kupe pasal no uro veselo in gorko, in ne samo kier je sonce prou grielo tisti popudan, pa se na muormo pozabit, da pred prireditvijo folklornih skupin smo poslušal tudi naše beneške kantautorje kot Keko, Marino an Michele, ki so nam zapiel njih nove pisemi «rok» ki pa nie navadni rok pa nieki družega, predielano zlo po domacim. Tudi tele so novice, ki mislim bi bluo prou daržat u parvi vrsti za napri, kier so zmiram pardielo naših te mladih in njegovega novega duha, ki prelivajo u njih muziko. (a.c.)

Pogled na prireditveni prostor

Razstava Društva beneških likovnih umetnikov v Klodiču

Ob prazniku svetega Jakoba je Društvo beneških likovnih umetnikov privedilo slikarsko razstavo, ki je na njej z 42 deli sodelovalo 14 umetnikov iz naše dežele in Slovenije. Žirija je prvo nagrado prisodila domačinu Giovanniu Karliču iz Klastre za sliko *Il nonno (ded)*. Prejel je nagrado grmeške občine. Na drugem mestu je bil Marjan Cigoj, na tretjem pa Milan Ipavec, oba iz Ajdovščine.

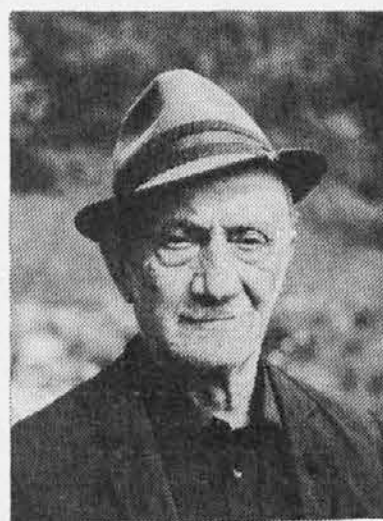
Četrto mesto sta zasedli Sandra Manzini in Antonella Bertagnin iz Špetra za grafiko *La ruspa*, peto mesto pa je zasedel Alvaro Petrič iz Špetra s sliko *Composizione in rosso*.

Na razstavi so sodelovali naslednji slikarji Franco Zuodar iz Dreke, Guido De Vora iz Špetra, Loretta Dorbolo iz Modene, Marjan Cigoj iz Ajdovščine, Mario Solazzo iz Špetra, Giovanni Vogrig iz Čedad, Sandra Manzini iz Špetra, Antonella Bertagnin iz Podbonesca, Giovanni Carlig iz Sv. Lenarta, Daniela

Gasparinetti iz Vidma, Tommaso Pauletig iz Canade, Milan Ipavec iz Ajdovščine in Pavel Petricig iz Špetra.

Društvo beneških umetnikov se zahvaljuje slikarjem, ki so sodelovali na razstavi, obiskovalcem in občinski upravi v Grmeku.

Nadalje želi, da bi do takšnih oblik sodelovanja še prišlo v korist razvoja kulture v Benečiji.

Slika, ki je dobila prvo mesto.

Mario Lavrenčič

(Nadaljevanje s 1. strani)

(bandierine) iz papirja. Ko sem se pomiku gor proti cerkvi, se je že odmevala žlahtna melodija priložnostnih pesmi u dolino.

Potem so mi povedali, da je peu cerkveni mešani pevski zbor iz Mirnega pri Novi Gorici, ki ga vodi Andrej Budin. Cerkveni pevski zbor iz Špetra pod vodstvom G. Chibudinija pa je sodeloval ob trojezični maši z latinskimi pesmi. Z gospodom Lavrenčičem sta somaševala še monsignorin Valentin Birtig in Angelo Cracina.

Za tole zlato mašo ni bluo napravljene obedne propagande, pa se je le zbralo na Vrhu puno ljudi, ki so paršli iz vseh kraju. Sada pa nekaj besed o gospodu Lavrenčiču.

Pruzapru mi ostane malo, saj je vse al pa skor vse povjedu iz ruogjastelipegospod Cencig iz Gorenjega Tarbia. Nekaj pa muoram panovit za njim in nekaj novega dodat.

Malo je duhovnikov na svetu, ki so takuo popolnoma zastopili, kajšna je duhovniška služba, kajšna muora bit obnašanje duhovnika do Boga in ljudi.

Gospod Mario Laurencig ne spada u tisto vrsto mašnikov, ki pravijo: «Ne gledaj, kar djelam, poslušaj me, kar djelam, poslušaj me kar ti pravim!»

Tajšni so previč komod vzeli duhovniško službo. On ne. On je z molitvijo in vsakidnevni delom dokazu, kako se muora človek obnašat pred Bogom in pred svetom.

«Ni vrat od oficihu u Čedadu in Vidmu, na katere ne bi biu potoku za naše ljudi!» so zvonile Cencičeve besede iz starodavne lipe. In jaz, kot njegov star parjateu, muoram potarditi tele besjede: so sveta resnica!

Ga ni človeka u dreškem kamunu, ki bi mu ne biu na tole al drugo vižo pomagau. Pomagu je ljudem tudi iz drugih kamunov. In ni teu plačila, ni teu časti. Zastopu je pravilo: če služiš ljudem, služiš Bogu, četudi ljudje ti vickrat ne znajo biti hvaležni.

Ga šele vidim pred očmi, kadar je biu mlad. Ljudje so spravjuval senuo h kopi, pa je zagarmielo, bližu se je daž. On, kot sin kumetuške družine, je vjedu kajšan trud, kajšna fadija vajati osem dni senuo po tleh. Popadu je za vile, za grabje in šu ljudem pomagat spravl senuo u kopo. Ljudje so se čudli, da «gospod» takuo djela.

Dost penzionu je ušafu ljudem? Na stuojel!

Vozu jih je na «visite» in se kregu z zdravniki, če jim njeso tjel dat penziona. Vozu je an še vozi ljudi u špitale, kadar so buni, jih hodi obiskavat, gre po nje, kadar ozdravijo in, na žalost, muora iti po nje tudi kadar umrejo.

Ljudem ni biu samo duhovnik, pač pa tudi perit, advokat, pomirjevalec in svetovalac, skratka, vsestranski pomočnik.

Ostu je zvest svojemu slovenskemu jeziku, tudi kadar so ga huduo preganjali. Ustvarju je našo kulturo. Parvi je biu on, ki je začeu učiti «teatro» otroke u našem jeziku in zatuo ni čudno, da je postau tudi parvi predsednik «Beneškega gledališča».

Na koncu cerimonije, ob njegovi zlati maši, ko je povabu vse ljudi pit in jest u njegovo rojstno hišo, so mu povedali, da ga je škof povišu u monsignoria, za kalunha. Namest, da bi biu veseu, se je ujezu, ker ni nikdar maru za velike titulne in časti. Jest ga zastopim, je buojš ostat nizak med najnižjimi. Je buojš živjet bližu mizerje ljudi, kot v oddaljenih zlatih palačah. Bravo, don Mario! Živi še puno ljet, zase in za naše ljudi, zdrau in veseu.

Te pozdravja
Petar Matajurac

Zlati maši msgr. Maria Lavrenčiča so prisostvovali župani občin Podbonesca, Dreka, Grmek in Tavorjana - Antonio Manzini, Maurizio Namor, Fabio Bonini in Sergio Sabbadini, predstavnik videmskega škofa, župnik v Vidmu Marino Qualizza, dekan iz Kobarida Rupnik, predsednik teritorialnega odbora SKGZ za videmsko pokrajino Viljem Černo in drugi.

Občina nima denarja za postrojiti cesto v Hostne

Nekateri prebivalci iz vasi Hostne so poslali v italijanske žurnale podpisano pismo, da je njihova cesta od Luže do vasi zelo slaba. O tem so obvestili tudi oblasti.

Grmiški župan Bonini pravi, da imajo prebivalci Hostne prav, kadar protestirajo. Cesta je prav takšna, kot jo opisujejo. Pravico, da se pritožujejo, pa imajo tudi prebivalci v kraju zgornje Topolovo, kjer nimajo vode, in v Platcu in Grmeku, ker že 40 let čakajo na cestno povezavo. Pa tudi prebivalci v Seucu so lahko jezni, ker morajo gradbeni material voziti v karjoli. Težave imajo tudi na Liesah, ker jim od deževju voda priteče v hišo. Takšnih primerov bi našli lahko še veliko. Pri tem pa se vprašanj zaposlovanja sploh nismo dotaknili.

Domačini pravijo, da je občina objubila asfaltiranje ceste v Hostne. Res je objubila in to delo treba narediti. Na občini so objubili, da bodo cesto postrojili, ker so jim deželni funkcionarji objubili financiranje, vendar ga ni od nobene strani. Občina pa nima denarja, da bi potrošila 80 milijonov lir za to delo.

Ljudje ne vedo, kako se administrira danaro pubblico. Občina je kontratirala mutuo (najela posojilo) 80 milijonov lir za notranjo ureditev vasi, zakon (legge) pa prepoveduje, da bi ta denar uporabila za postrojiti ceste.

Vsi tile problemi bi se rešili, če bi kamun imel vsaj malo denarja, s katerim bi avtonomno administriral. Zaradi tega je velika borba za lokalne avtonomije. Ljudje so v kamune votal dobre konošiljerje (svetovalce), pa ne marejo vsega naredit, kar bi radi, ker jim governo v Rimu in na regionu v Trstu ne da zadost denarja za tako velike potrebe.

Občinski svetovalci v Grmeku so na svoji seji 22. junija odobrili kontribute tistim krožkom (circoli), ki so naredili prošnjo. Tako so pevskeму zboru v Šent Lenartu za prireditev Tut-

ticori dali 50.000 lir, študijskemu centru Arengo 50.000 lir, Polisportivi S. Leonardo (za žensko odbojgarsko ekipo) 50.000 lir, krvodajalcem (donatori di sangue) (50.000 lir. Sekcija krvodajalcev je priredila v Klodiču veliko veselico, za 37 pa je povečala tudi število svojih članov.

V Klodiču

(Continuazione dalla 1ª pag.)

drugimi, podporo za zdravje in kulturne potrebe. U garmiškem kamune so že malo manj postrojili use hrame z deželnim zakonom št. 30,1977. lieta. Tel kamun, ku špietarski, se je biu odloču za strojit direktno sam.

Se nieso bli «akorpal» ku drugi. So mislili, de diela bi ble priet končane, če bi sami jih napravli. In so miel prou. «Akorpat» je pomenilo dat use diela Dežel, ki potle jih je pasala adni sami imprež. Pa se vie, de te velike firme imajo težave za napravrt majhane diela. Se je zgodilo, de tele firme so nucale naše zidarje ku kontratiste (subappalto), takuo Dežela je placjala vic, ku ki je blua možno, naš zidarji so dobil manj sudu, in diela, kjer so «akorpani», gredo počas napri.

Podpredsednik Bulfone je pohvalu dielo nareto in dodau še an par drugih besied. Je jau, de Benečija ima potrebo delovnih mest in ohranitev svoje posebne kulture. Na koncu je obeču, de Provinčja nardi za naše kraje use, kar bo možno.

Na koncu usi so bli povabieni na an glaš vina, ki je ponudla farmačista Muzzolini.

OBVESTILO

Obveščamo drage bralce, da bo v mesecu avgustu izšla samo ena številka *Novoga Matajurja*.

AVVISO

Informiamo i gentili lettori che nel mese di agosto uscirà un solo numero del nostro giornale.

Slavje na Varhu v počastitev zlatomašnika msgr. Maria Lavrenčiča

Mlada brieza

(Continuazione dalla 1ª pag.)

con le scritte in tedesco, sloveno ed italiano, il cimitero, ecc.; c'è infine la gente, riservatissima, ma che tuttavia - anche con l'aiuto di don Mario Gariup che qui è di casa - troverà modo di avere contatti con i «nostri» ragazzi.

Sicuramente la serenità del posto e l'assenza dei soliti assillanti problemi abitativi vissuti in passato, consentiranno al prof. Beppino Crisetig, che dirige per l'undicesimo anno il soggiorno, una ricerca fruttuosa ed approfondita con i suoi ragazzi. L'esperienza si concluderà con la redazione e la stampa del giornale con il risultato di una vacanza corroborante e culturalmente impegnata.

Tudi v Reziji mladina piše po naše

Materin jezik je vrednota, ki je kljub pogostemu nasprotnemu videzu tudi danes živa, in to celo do take mere, da nas včasih preseneča. Njena življenjskost je prišla do izraza npr. na nadvse uspelem narečnem natečaju Moja vas, ki ga je letos že enajstič priredil beneškoslovenski študijski center Nediža in o katerem smo obširno poročali. Drug dokaz njene življenjskosti pa prihaja iz Rezije, kjer se je v nedeljo, 24. junija, slovesno zaključil 1. rezijanski narečni natečaj, ki je bil namenjen osnovnošolski in srednješolski mladini iz vasi in zaselkov pod Kaninom. Naj ga zabeležimo danes, čeprav za zamudo.

Natečaja se je s pismenimi izdelki v rezijanščini udeležilo

13 učencev in dijakov (8 osnovnošolcev in 5 nižjesrednješolcev), pritegnilo pa je zanimanje okrog 100 drugih. Ti se niso neposredno udeležili natečaja predvsem zaradi številnih težav, na katere narečni, kdor bi hotel pisati jezik, katerega pisave ne pozna. To je podčrtal tudi predsednik rezijanskega kulturnega krožka Aldo Madotto v svojem govoru ob slovesnem zaključku natečaja.

Slovesnost je bila, kot rečeno, v nedeljo, 24. junija, na sedežu kulturnega krožka na Ravenci, ki je priredil natečaj. Udeležili so se je poleg učencev tudi starši in sploh številni prebivalci malodane vse doline. Med uglednejšimi gosti so bili župan Sergio Di Lenardo, župnik Alfonso Ba-

razutti, občinski odbornik Giorgio Spendra, predsednik gorske skupnosti dr. Forabosco, predsednik Zveze rezijanskih izseljencev v Belgiji Lucillo Di Lenardo, prof. Viljem Černo, medtem ko je pokrajinski odbornik odv. Pelizzo poslal brzojavko s čestitkami.

Po osrednjem govoru predsednika kulturnega krožka Aldo Madotta, ki je osvetlil namen natečaja ter podčrtal nekatere značilnosti rezijanskega narečja pa tudi pomen njegove ohranitve, so se na odru pod sliko z napisom «US-SI ZA ROKO» zvrstili udeleženci natečaja, ki so za svoje izdelke prejeli za nagrado diplomo, knjigo rezijanskega avtorja, zemljepisno karto doline in še kaj.

Ocenjevalna komisija je prvo nagrado podelila Miche-

leju Di Florianu z Njive (Gniva), ki je letos dokončal četrti razred osnovne šole. Svoj spis je tekoče prebral pred občinstvom. Posebne pohvale pa sta bila deležna tudi Flavio Siega iz Osojanov (Oseacco) in Esterina Negro iz Stolbice (Stolvizza). Njuna izdelka sta se po mnenju ocenjevalne komisije odlikovala tako po vsebini kot po čistosti jezika.

Prireditev se je zaključila ob veselih zvokih «citire» in «bunkule», ki sta privabili pristone, mlade in stare, v rajanje na starodavni rezijanski način. Tudi ta prireditev je dokazala, kako so Rezijani navezani na svoje tradicije in kulturo. Upati je, da bodo narečni natečaj v prihodnosti še priredili in to s čedalje večjo udeležbo ter uspehom.

S. Pietro al Natisono

Borse di studio della Provincia per la Casa dello Studente

L'amministrazione provinciale di Udine assegnerà borse di studio in favore di studenti presso la Casa dello Studente di S. Pietro al Natisono.

Nell'ultima seduta il consiglio provinciale ha intanto approvato il regolamento per l'assegnazione delle borse di studio, stabilendo i punteggi relativi alle situazioni familiari, al reddito, alle distanze dalla sede di residenza ed al merito.

Sull'oggetto si è espresso favorevolmente per il gruppo del PCI, il consigliere Petricig, che ha fatto tuttavia alcune osservazioni sul regolamento (valutazioni redditi agricoli in montagna)

ed ha illustrato le caratteristiche della Casa dello Studente rispetto all'ubicazione, all'ospitalità ed alla conduzione; ha ripreso le osservazioni sui redditi anche il consigliere Comini (MF), mentre l'assessore Rosenwirth (PSDI) ha sollecitato il voto favorevole, che è stato unanime.

Turismo scolastico in Cividale

Nell'ambito del programma di promozione turistica l'Azienda Autonoma di Soggiorno e Turismo di Cividale del Friuli e delle Valli del Natisono si sta muovendo, con risultati veramente lusinghieri, anche verso il turismo scolastico che si svolge particolarmente in primavera. Numerose sono le scolaresche che approdano a Cividale a visitare le sue preziose testimonianze storiche ed artistiche conservate nel Museo Archeologico, nel Museo Cristiano, il Tempietto Longobardo, l'Ipogeo Celtico: è di obbligo uno sguardo al fiume Natisono dal Ponte del Diavolo per poi puntare il più delle volte al Parco Naturale del Bosco Romagno o alle interessanti Grotte di S. Giovanni d'Antro nel Comune di Pulfero.

L'Azienda di Soggiorno e Turismo, come dice il suo presidente Giuseppe Paussa, si ritiene sufficientemente soddisfatta dei risultati finora conseguiti nel settore del turismo scolastico specialmente per quello proveniente da fuori Regione che poi rimane sul posto per alcuni giorni. Sono arrivate comitive di studenti dall'Emilia, dal Mantovano e dal Rovigiano trovando confortevole sistemazione oltre che in alberghi e pensioni anche presso gli Istituti e Case della Gioventù di Rubignacco e S. Pietro al Natisono.

Lettere al direttore

Gentile Direttore, in relazione all'articolo apparso sul suo quindicinale dal titolo «Importante Documento Varato dal Consiglio Comunale» (di Resia) a firma di Luigi Paletti, vorrei precisare che diversamente da quanto riportato dall'articolista, la «Democrazia Cristiana di Resia ha più volte chiarito la propria posizione e le modalità d'intervento che indica al fine di tutelare il particolarissimo patrimonio culturale della popolazione resiana.

Più in particolare questo punto di vista è stato manifestato in più occasioni e ben conosciuto dallo stesso Paletti che è impiegato comunale. «I resiani non sono sloveni perché pur essendo come gli sloveni di ceppo slavo, hanno vissuto sempre a contatto con i friulani ed hanno conservato nella loro valle, costumi e lingua originali. Siamo desiderosi di difendere questo patrimonio di cultura popolare e di tradizioni linguistiche, ma appunto per questo non vogliamo essere compresi come altre minoranze che non si considerano come invece noi ci riconosciamo, in una comune appartenenza alla nazione italiana».

Tanto tenevo a precisare e smentire quanto riferito dall'articolista nel suo scritto e cioè che la Democrazia Cristiana locale sia priva di una sua maturità politica in scelte di così grande portata per la nostra Comunità. Ringraziando per l'ospitalità, invio distinti saluti. Beltrame Comm. Pericle - Capogruppo D.C. Comune di Resia.

Chiario no? I resiani non sono sloveni perché hanno vissuto sempre a contatto con i Friulani!

PROVINCIA

Legge quadro sulle minoranze osservazioni della commissione cultura

Giovedì il comitato ristretto della Commissione affari costituzionali della Camera concluderà i propri lavori sulla proposta unificata di Legge quadro per la tutela delle minoranze linguistiche. Il testo è stato rielaborato dal relatore on. Loris Fortuna e sarà avviato immediatamente alla commissione plenaria, che vi lavorerà fin dal prossimo settembre.

Al testo sono state apportate le modifiche richieste nella fase della consultazione con i rappresentanti delle organizzazioni culturali, fra cui quelle friulane, e quella riguardante lo stralcio della minoranza slovena richiesto dalle organizzazioni slovene.

Ora le commissioni consiliare cultura della Provincia di Udine, convocata dal suo presidente, Comini (MF), ha avuto una riunione con gli onorevoli Baracetti e Bressani

(Fortuna non ha potuto essere presente) ed ha esaminato la nuova bozza, sulla quale sono intervenuti i due deputati friulani. Baracetti per esprimere un giudizio abbastanza positivo, considerate le difficoltà politiche che una tale materia presenta; Bressani per riservarsi delle osservazioni emendative circa l'elenco dei gruppi da tutelare (gruppi di antico insediamento e gruppi autoctoni), circa l'attribuzione di compiti di tutela alle regioni.

E' stato osservato l'atteggiamento poco chiaro del governo e la necessità di aggirare manovre ritardatrici che sono sempre possibili.

Le posizioni verificatesi nei gruppi consiliari rappresentate dal consigliere Bertoli (DC), Petricig (PCI), Comini (MF), e dagli assessori Burelli (PRI), Bulfone (PSI) e Lepre (DC) si sono orientate verso un chia-

rimento di formulazioni tuttora imprecise e talora confuse. Il prof. Ceschia, segretario del MF, invitato come esperto, ha proposto alcune modifiche che nella sostanza sono state raccolte dai membri della commissione provinciale e dagli stessi parlamentari.

Ceschia ha tuttavia chiesto il reinserimento della minoranza slovena nell'elenco della legge quadro, nonostante i chiarimenti presentati da Bressani e Baracetti.

La questione è stata ripresentata da Petricig che ha spiegato che della questione sono state investite a suo tempo le organizzazioni della minoranza slovena e la stessa delegazione unitaria (SKGZ, SSO, SSK, PCI e PSI). La richiesta è stata quella di una legge complessiva per gli sloveni da realizzare in Senato parallelamente a quella quadro in discussione alla Camera.

Non si tratta, ha spiegato Petricig, di richiesta di privilegi rispetto alle altre minoranze, ma di rispondere nel modo più adeguato ad una questione di rilievo internazionale. Il consigliere sloveno del PCI, rivolgendosi all'on. Bressani, ha chiesto di poter discutere sul da farsi direttamente, anche utilizzando la commissione consiliare provinciale. La proposta della DC, ha detto, è stata criticata e respinta non per massimalismo o per astratta contestazione politica, ma perché era ed è un complicato marchingegno atto a frapporre una serie di ostacoli alla tutela della commissione slovena. Petricig ha infine formalizzato al presidente della commissione Comini la richiesta di convocarla per discutere sulla minoranza slovena, richiesta sulla quale c'è stato l'assenso dell'assessore Lepre, dei parlamentari e dello stesso presidente Comini.

Nelle nostre valli molta gente viaggia per visitare i parenti e amici che vivono ancora all'estero e ci sembra pertanto utile segnalare questa occasione sia ai giovani, che agli adulti per i quali è stata estesa la possibilità di usufruire delle agevolazioni una volta riservate solo a studenti e giovani.

Il C.T.S. offre notevoli e svariate possibilità e agevolazioni a tutti coloro che intendono viaggiare e conoscere i vari paesi d'Europa e degli altri continenti affrontando una spesa accessibile anche a coloro che non dispongono di grandi mezzi. Nelle nostre valli molta

Ribiči ob Nadiži

Ob Nadiži je vsak dan nekaj ribičev, ki poskušajo svojo srečo. Sedaj, ko je poletje, jih je še več. To je tudi način, kako v miru in v hladu preživeti prosti čas. Kako je z ulovom, tega ne bi vedeli povedati. Tudi zato ne, ker v posode, kjer ribiči hranijo svoj plen, nismo pogledali. Kar smo videli, je bilo to, da so si dali dosti opravka s tem sportom. Metali so trnke, bredli po vodi in se «jezili», ker so jim ribe pojedle vabo, ali pa so jo izgubili. Tudi to je lahko način, kako se človek po delu odpočije in vsaj za kratek čas pozabi na vsakodnevne težave

Centro studentesco giovanile: che cos'è?

Da alcuni mesi svolge la sua attività a Cividale in via Conciliazione, presso la Cooperativa Libreria, il CENTRO TURISTICO STUDENTESCO e GIOVANILE (C.T.S.) che ha lo scopo di promuovere il turismo fra i giovani.

Il C.T.S. offre notevoli e svariate possibilità e agevolazioni a tutti coloro che intendono viaggiare e conoscere i vari paesi d'Europa e degli altri continenti affrontando una spesa accessibile anche a coloro che non dispongono di grandi mezzi.

Nelle nostre valli molta

gente viaggia per visitare i parenti e amici che vivono ancora all'estero e ci sembra pertanto utile segnalare questa occasione sia ai giovani, che agli adulti per i quali è stata estesa la possibilità di usufruire delle agevolazioni una volta riservate solo a studenti e giovani.

Il C.T.S. ha organizzato viaggi Scuola in Italia e all'Estero, Corsi di Lingue all'Estero (Inglese, Francese, Tedesco, Spagnolo, Arabo, Cinese), viaggi individuali, soggiorni al mare, settimane bianche, per giovani e adulti.

I CONCERTI DELL'ASSESSORATO ALLA CULTURA DELLA PROVINCIA DI UDINE IN FRIULI

Sotto il patrocinio dell'assessore alla Cultura della Provincia di Udine, Oscarre Lepre si stanno tenendo in varie località del Friuli una serie di concerti ad alto livello che hanno lo scopo di evidenziare l'importanza di attività artistico-culturale in zone differenti dal capoluogo, come lo stesso assessore Lepre ha dichiarato nel primo di questi concerti, tenutosi recentemente nella chiesa di Ruda.

Ciò per venire incontro alla giusta domanda di arte e di cultura degli abitanti delle più disparate località della provincia di Udine, naturalmente anche la città ospiterà uno di questi concerti.

Il cast è formato dal famoso tenore friulano Bruno Sebastian, re-

duce dai successi di Tokio, Capetown, Toronto, Montreal, Vienna, ecc., ecc.; dal soprano Marina Jajc, prima donna dei teatri jugoslavi e austriaci, e al suo secondo debutto in Italia, dalla valente pianista Zjenica Okicic, primo premio internazionale di pianoforte a Zagabria e Belgrado, dalla giovanissima violinista Gloria Sebastian, figlia del tenore e alle sue prime «uscite» ufficiali.

I concerti che prevedono celebri brani di Verdi, Puccini, Donizetti, Gounod, Giordano, Chopin, Liszt, Brahms, Vivaldi, si avvalgono della regia e presentazione di Pinuccia Politi; dopo Ruda saranno portati a Cividale, Arta, Fagagna, Tarvisio e, come si diceva, a Udine, negli ultimi giorni di luglio.

Al Consiglio comunale di Cividale

Provocatorio lancio di volantini

Nella seduta dell'8 giugno 1984 del Consiglio comunale di Cividale, il capogruppo del PCI, avv. Giovanni Battocletti, ha stigmatizzato il lancio di volantini fatto da un anonimo comitato di difesa delle Valli del Natisono, avvenuto in occasione della festa del vino, con violazione di una tregua sempre rispettata, anche nel corso della campagna elettorale, da tutti i partiti.

L'avv. Giovanni Battocletti ha sollevato la pretestuosità di tale propaganda che, sotto l'anonimato, riporta motivi di tensione ormai superati. Ha anche precisato come la definizione delle frontiere sia definitiva con i Trattati internazionali che hanno chiuso la dolorosa e pesante eredità del fascismo.

La discussione sui diversi progetti di tutela delle minoranze deve quindi avvenire nelle sedi parlamentari e democratiche, nel rispetto della libera dialettica dei Partiti.

Il sindaco, comm. Pascoli-

ni, ha aderito pienamente a questa osservazione facendo presente come non basta l'appropriazione del simbolo del tricolore per giustificare o nobilitare un'iniziativa.

Questa deve quindi ritenersi estranea alle tradizioni della città di Cividale che ha sempre partecipato con civili dibattiti alla soluzione anche di questo problema.

Nella stessa seduta l'avv. Battocletti ha chiesto l'adesione del sindaco a sostegno dell'agitazione dei lavoratori dell'Acciaieria di Cividale in lotta per ottenere la fermata degli impianti nel mese di Agosto.

L'iniziativa ha come scopo la tutela dell'ambiente di lavoro e la soluzione del problema dell'espulsione nello ambiente esterno dei fumi derivati dalla fusione dell'acciaio che inquina tutta l'area industriale e le altre strutture, anche di servizio ivi esistenti.

b.

OBVESTILO

Obveščamo drage bralce, da bo v mesecu avgustu izšla samo ena številka Novega Matajurja.

AVVISO

Informiamo i gentili lettori che nel mese di agosto uscirà un solo numero del nostro giornale.

Spoznavajmo naše kraje

Barca, v Barcah, bārški, Bārčani, it. Brizza, 1981: preb. 77 avtobusna postaja Cedron 2, fara, občina, pošta, osnovna šola, zdravnik Sovodnja 3, sodnik in železniška postaja Čedad 13 km. Vasica stoji nad levim bregom potoka Aborne v pobojču slemena, ki deli Sovodnjško in Rečansko dolino. Obsega tri zaselke: Dolenje Barca (it. Brizza di sotto) v nadmorski višini 431 m. Srednje Barca in Gorenje Barca (it. Brizza di sopra) nadmorski višini 345 m. Dostop po cesti, ki se odcepi pri Cedronu od pokrajinske ceste.

V bližnji okolici so naslednja ledinska imena: **Ronk, Za rupo, Draga, Kripje, Cierkunca, Hravna, Naruši, Za kukan, Marsca, Kranjski rob, Dolina, V gajčah, Na čele, Jastruca, Za malnan, Liešče**. Glavna zaselka imata vsak svoj vodovod iz bližnjih studencev.

Na majhnih terasastih njivah so nekdanj pridelovali ječmen, pšenico, rž in ajdo.

Zdaj so jih obdržali le v neposredni bližini hiš, kjer pridelujejo krompir, fižol in zelenjavo le za domače potrebe. Drugod so travniki. Obilen je bil tudi pridelek sadja, zlasti kostanja, nekaj grozdja pa je rodila trta. Mleko oddajajo v ažliško mlekarno. Mlada delovna sila je zaposlena povečini v Furlaniji.

Hiše so dvonadstropne, nekatere z značilnimi lesenimi pajoli. Gostilna, javna telefonska govorilnica. Vrh slemena nad Barcami stoji votivna cerkva sv. Danijela ali sv. Lucije iz 15. stol. V njej je lesen kip sv. Danijela: izrezljal ga je kiparsamouk Angelo Carlig, ki je prebival v bližnji Atovci. Izrezljal je tudi kakšno razpelje ter izdeloval košarice in še druge predmete. Umrl je menda l. 1960. Umetnostno žilico je po njem podedovala hči Marija, ki je umrla ok. l. 1965 in zapustila nekaj razpel. V cerkvi je maša trikrat na leto.

Pogostnejši priimki so Cromaz, Carlig in Ros.

Cedron (it. Cedron), pri Cedronu, od Cedrona. Leta 1981 preb. 25 avtobus tu, otroški vrtec Ažla, občina, pošta, karabinjerji, šola 5 r in srednja šola, zdravnik Špeter 6 km fara Gorenj Barnas 5, sodnja, železniška postaja Čedad (11 km. Nadmorska višina 204 m.

Zaselek je oddaljen od Podra nekaj sto metrov in leži ob pokrajinski cesti v neposredni bližini sovodenjskega nogometnega igrišča. Od tu se cepi cesta, ki pelje onkraj Aborne do Sovodenjskih Barc. Dve gostilni, trenutno je ena (Pri Smonki zaprta, menda edina ribogojnica (postarvi) v Nadiških dolinah. Javna telefonska govorilnica.

Zaselek poimenovan po hišnem imenu Pri Cedronu ali po priimku Cedron (e).

Nekaj ledinskih imen okrog Cedrona: **Jastruca, Brieg, za Cedron, Bedenieščak, Menjak, Dolina, Barški ver** (v Aborni), **Kamunca, Pod dobje**.

Kočevar (it. Cocevaro), pri

Kočevarju od Kočevarja. Leta 1981 preb. 27 otroški vrtec Ažla, občina, pošta, šola 5r, srednje šole, zdravnik, karabinjerji Špeter 5 km, fara Špeter, avtobus tu, sodnja, železniška postaja Čedad 10 km, nadmorska višina 195 m.

Pred 70. leti je stala tu samotna hiša (pri Kočevarju), kasneje so zgradili še nekaj hiš, tudi onstran Aborne (Pri hrameh). Zaselek leži ob pokrajinski cesti, ki drži iz Ažle skozi celo Sovodnjško dolino. Tu sta dvacetna odseka eden pelje v Gorenj Barnas, drugi v Atovco. Ledinska imena okrog Kočevarja do Pod Barnasa in Puoja: **Jelenča, Zarunjak, Za čelo, Plenjava, Kamunja, Opoka, Uodica, Ronk, Pri Brečah, Za frata, V briegu, Za part, Poluoga, V Pijance, Na Ravnic, v Host', Ložac (studen), Laza, Ravščjak (potok), Dobje**. Razmerona obsežne njive ob reki Aborni. Kmetje oddajajo mleko ažliški združni mlekarni. Ena gostilna z javno telefonsko govorilnico.

B. Z.

Rezijski kantavtor RINO CHINESE

Današnji čas še vedno potrebuje ljudske pevce, ki znajo zajeti duh naroda, iz katerega izhajajo. V obdobju plehkkih popevk je srečanje s temi novodobnimi bardmi nepozabno doživetje. Iz njih izžareva iskrenost, vera in prepričanje v to, kar pojejo. Rino Chinese je eden izmed njih. Ponesel je glas Rezije v svet, pa čeprav je doslej nastopal samo po Niški (Nemčiji), po Laškem, v Švici in v Jugoslaviji. Posnel je daljšo oddajo za ljubljansko televizijo, pogosto pa ga lahko slišimo tudi na valovih koprškega radia in radia Trst A. Zadnja leta je tudi stalen gost Senjama beneške pesmi in vse bolj se širi krog ljubiteljev njegovega petja. Še več bi jih bilo, če bi Rino prišel do gramofonske plošče. Stisnimo pesti!

— Kdaj si napisal prvo pesem, prvo «užo»?

— Prvo pesem sem napisal 1973. leta. To je bila Rezija.

— Kdaj pa si začel pesmi tudi prepevati?

— To je šlo skupaj. Besede in glasba, namreč. To je bilo kot če bi z glasbo oblačil besede.

— Tvoje pesmi niso v skladu z rezijsko glasbeno tradicijo...

— Ne. In tudi delam jih na povsem drug način, kot so jih nekoč. Včasih so mnogo improvizirali. Ko so pesem začeli, sploh niso vedeli, kako se bo končala. Eden je začel, drugi povzel, tretji nadaljeval. In tako tudi po dvajset minut ali še dalj časa.

— Poleg tega pa so peslali?

— Ni nujno! Lahko so «citali» - igrali k plesu in prepevali, lahko pa so tudi samo peli. V obeh primerih pa je šlo največkrat za improvizacijo.

— In kako gre tebi improvizacija od rok?

— Težko. Kaj malega, mogoče, običajno pa ne. Nasploh Rezijski izgubljam to sposobnost. Včasih nas je bilo v Rezijski več in večkrat se je dobivalo, več se je govorilo. Pesem je kar stekla...

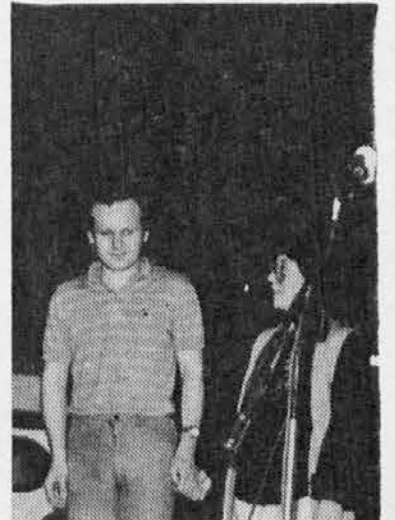
— V nekaterih pesmih si otožen, še zlasti ko govoriš o največjem problemu tvoje lepe doline, o izseljevanju, v drugih pa si vesel, poješ o naravi, o ljubezni. So te pesmi nastale v različnih obdobjih ali pišeš in poješ enkrat takšneč drugič - drugačne?

— To je odvisno od razpoloženja. Če sem otožen, so tudi moje pesmi otožne, žalostne. V veselejših trenutkih pa so pesmi vedrejšje. Všeč mi je hoditi po gozdu in peti o gozdu, o pticah, vodi in pajkih. To pride samo od sebe.

— Si zaljubljen v Rezijsko?

— Nadvse! V Rezijsko grem vsak konec tedna in tam se počutim bolj. Tudi za pisanje pesmi.

— In vendar si, kot toliko drugih Rezijskih, zapustil dolino pod Kaninom in našel službo v Vidmu. Kako občutiš to tvojo «emigracijo», saj Rezijski pravite, da ste že od Mužaca dalje v Tužini?

— Ko sem prvič zapustil Rezijsko, sem se počutil slabo. Toda moral sem v šolo v Trst. No, sčasoma se privadiš. Vse proste dni pa preživim v Rezijski.

— V Vidmu vas je verjetno kar precej Rezijskih. Se kaj dobivate?

— Tu nas je kakih sto. Dobimo se ob pustu ali za kak drugo slavnje in takrat nam je lepo.

— Nastopaš kdaj na takih srečanjih?

— Včasih nas povabijo. Brata, svaka in mene, namreč. Sedaj imamo trio, predelali smo že skoraj vse moje stare pesmi in običajno nastopamo skupaj.

— Pa imate za takšne priložnosti kak poseben repertoar ali so to pesmi, kot jih lahko slišimo na Radiju?

— Nimamo repertoarja za posebne priložnosti. Vedno imamo zgolj naš repertoar.

— Igral in prepeval pa si že prej, preden si začel igrati «po rozajansko». Takrat si verjetno nastopal s povsem drugačnim izborom pesmi?

— Seveda. Bil sem v skupini, ki je izvajala predvsem italijanske pesmi in to tako rock kot bolj romantične. Sprva smo povzemali tuje skladbe, nato pa smo začeli vključevati tudi naše izdelke.

To je bila strateška poteza! Po dveh letih takega nastopanja pa sem začel pisati pesmi v narečju. Začutil sem, da je prišel čas, da se rezijanska govornica dokaže tudi na tak način, v pisani besedi in v pesmi-popevki.

— Običajno igraš šeststrunsko akustično kitaro. Katere druge instrumente še obvladaš in uporabljaš?

— V Trstu sem se učil igrati klavir in to zgolj klasiko. Med šolanjem v Padovi pa sem prijel za kitaro. Sem pa samouk, kar se kitare tiče. Včasih igram tudi električno kitaro, toda najpogosteje prav akustično.

— V letošnjem letu je v tvoji dolini marsikaj novega. Ustanovljeno je bilo kulturno društvo Rozajanski dum, pravijo, da bo bolj živahno tudi v vaši Kulturni hiši na Ravenci. Kaj pričakuješ ti od tega 1984. leta?

— Mislim, da bo letošnje leto dobro in bogato. Ko sem začel pred desetimi leti peti v rezijskem narečju, sem bil sam, nato so začeli pisati tudi drugi. Nastale so številne pesmi, pojavile so se prve knjige. Smrekca, ki je bila vsajena, raste v veliko drevo.

T. G.

Obnova po potresu se nadaljuje

V Brezjah se življenje (kljub težavam) ni ustavilo

V Brezjah gre obnova po potresu zelo počasi. Daleč je ta vas od ravnine, daleč tudi od Tipane, ki je občinsko središče. Leži skoraj 800 metrov nad morjem, prav pod vznožjem Jalovca, strmega in s travo zaraščene hriba, ki je podaljšek kobariškega Stola. Iz Brezij se vidi dolino, kjer izvira Nadiža, nekoliko bolj daleč sta Mija in Matajur, v ozadju pa Krn. Ker je vas tako visoko, domačini lepo vidijo koprsko, ljubljansko in zagrebško televizijo, hrib, ki jim zakriva Furlanjo, pa jim včasih dela težave pri gledanju italijanske televizije. Prav tiste dni, ko je strela udarila v prenosnik, je sploh niso videli.

V Brezje vodi kakšne štiri kilometre dolga nekoliko ozka asfaltna pot, ki se pred vasko spremeni v makadamsko.

Ker je vas veliko grabišče, je tudi cesta polna lukenj.

Potres je hudo skrčil število hiš in družin. Pravzaprav se je vas pričela prazniti po drugi svetovni vojni, ko so mladi dobili zaposlitev v dolini ali v tujini. Tako močno je bilo izseljevanje, da je od nekdanjih 105 družin, s prav tolikšnim številom hiš, ostalo v vasi samo 20 družin, ki so si zgradile nove ali popravile med potresom poškodovane hiše. Če pogledamo te številke, bomo ugotovili, da so v vasi popravili samo kakšnih 15 odstotkov hiš in da je približno za tolikšen odstotek prebivalcev (v primerjavi s povojnimi časi) ostalo doma.

Danes se po vasi še čuti vonj po živini, vendar njenega števila niti zdaleč ni mogoče primerjati s tistim po drugi vojni. Takrat so imeli okoli 500 krav, sedaj pa bi jih

lahko našli na prstih obeh rok, pa ne samo krav, ampak tudi koz.

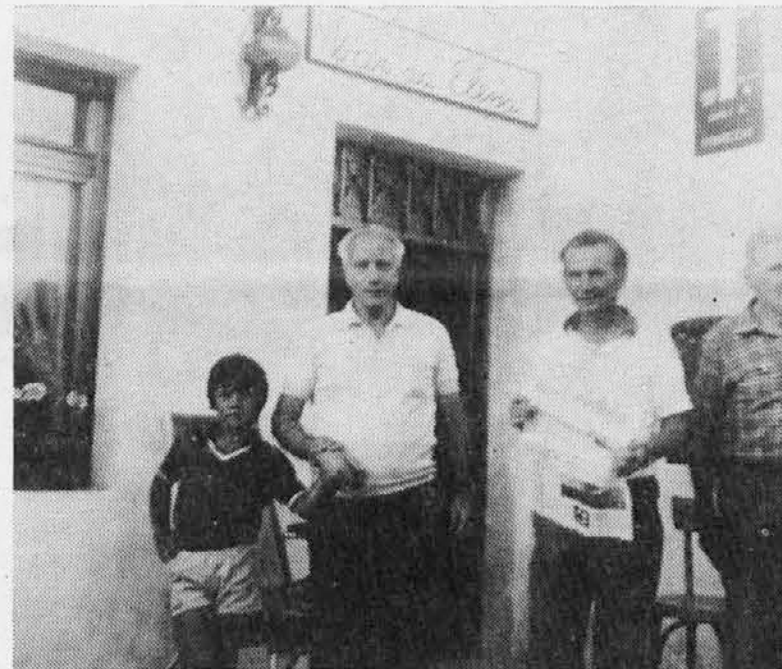
Kot nam je povedal domačin Valentino Tomasino, so včasih kosili na Jalovcu. Kjer je sedaj košati gozd, so bile včasih senožeti, v dolinah so pridelovali koruzo. Vsega tega sedaj ni več. Kamorkoli seže oko, se razprostira zelen gozd, Ljudje se preživljajo povečini s pokojnino, zaslužek pa zaokrožijo s pridelovanjem povrtnine in mleka za domačo uparabo.

Mladih ni: kakor hitro so sposobni za delo, se izselijo. V takšnih razmerah je zares vprašljivo, kakšne perspektive ima ta vas. O vsem tem smo se pogovarjali z Renatom Tomasinom, ki ima bar Elena. Hišo si je sam popravil in je moral odriniti kar 35 milijonov, da je dobil odškodnino.

Ko je izvedel, da ga je prišel obiskat žurnalista, in to žurnalista od Novega Matajura, je prinesel zadnjo številko tega lista, na katerega je naročen. Z Novim Matajurjem v roki se je tudi slikal. Z njim v družbi so bili še nekateri domačini.

Zvečer smo se morali od njih hitro posloviti, ker je postalo hladno. Pa tudi na sejo občinskega sveta v Tipano smo morali iti, kjer je župan podal ostavko. V Brezje smo prišli zaradi krize na občini. Priložnost pa smo izkoristili za obisk v lepem kraju ležeče toda odročne vasi Brezje, kjer so ljudje tako razumni, da niti ne tarnajo, ker gradnja novih cest in popravila hiš niso še končana.

Zivljenje v tem kraju jih je obdarilo z velikimi izkušnjami, ki imajo za osnovo trd boj za vsakdanji kruh in veliko mero potrpljenja.

Tudi v oddaljenih Brezjah berejo Novi Matajur

IZ KANALSKE DOLINE

Ovčja vas

Vedno več naših rojakov iz Slovenije in iz zamejstva se v zadnjih letih zanima za Kanalsko dolino in za naše ljudi, ki tukaj živijo. Pisatelji slovenskega TEN kluba so nas pred leti obiskali.

Lani pa so nas obiskali geografi iz cele Slovenije. Kmalu nato so prišli na obisk slovenski časnikarji najvažnejših tednikov in dnevnikov. V sredo, 27. junija pa so prišli k nam na obisk učitelji osnovne šole «Cvetko Golar» iz Škofje Loke. Bilo jih je 48. Na sedežu SLORI v Ovčji vasi so prejeli vse podatke, ki so jih na strokovnem izletu potrebovali. Učitelji so se zanimali za stanje naših ljudi, za zgodovino naših krajev. Želeli so se tudi povzpeli na Sve-te Višarje, pa zaenkrat tega še ni mogoče, novo žičnico še gradijo. Bilo je tudi srečanje s predstavniki kulturnega društva «Lepi vrh». Domenili so se, da bo na zaključni prireditvi drugo leto sodelovala tudi škofjeloška osnovna šola. Učitelji so nadaljevali pot v dolino Re-

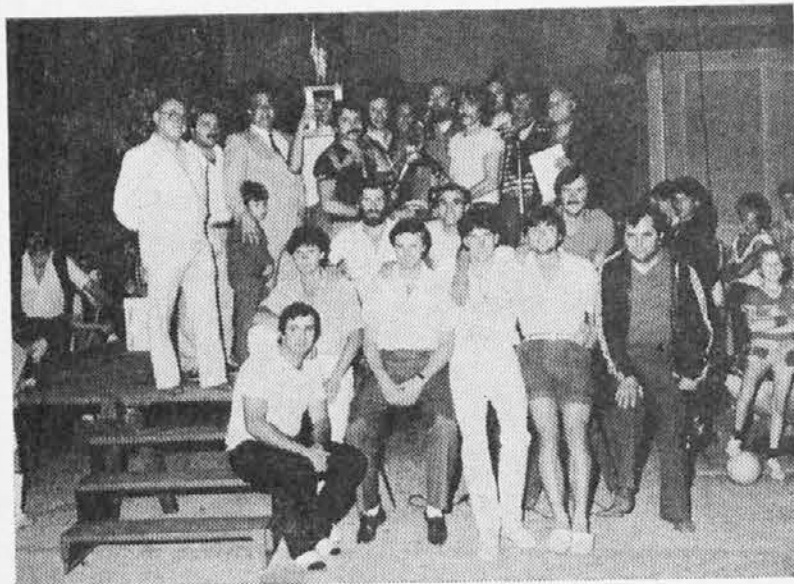
zije in preko Nevejskega sedla so dospeli na Trbiž, kjer so se od Kanalcianov poslovili.

Taki obiski so prav gotovo zelo koristni za nas, za katere se marsikje sploh ne ve, da obstajajo. Sploh pa so medsebojni stiki važni za učitelje, kajti preko učiteljev se mlajši rod v Sloveniji seznanja s stanjem in z obstojem dela narodnega telesa, ki živi izven matične domovine.

Ukve

V petek, 6. julija 1984, so se vsi uslužbenci Slovenskega raziskovalnega inštituta sestali na delovnem srečanju SLORI v Ovčji vasi. V dopoldanskih urah so se seznanili s potekom raziskovalnega dela v Kanalski dolini. V popoldanskih urah pa so se vsi povzpeli na Ukljansko planino. Tam je doktor Pavel Štranj predaval o desetletni zgodovini Slori. K sreči je bilo vreme lepo in so udeleženci delovnega posveta imeli priložnost tudi za lep razgled na Julijce.

Salvatore Venosi

La formazione del «Sombbrero» posa con i trofei conquistati.

CALCIO Torneo dei bar di Cividale

IL TROFEO ALLA PIZZERIA SOMBRERO

Semifinali

Nevio - Sombbrero 0-1 (d.t.s.)
Salette - Silvia 4-3 (d.t.s.)

Finali

3° - 4° Posto
Silvia - Nevio 2-3

1° - 2° Posto
Sombbrero - Salette 3-2

Circa un anno fa sul numero 14 (230) nelle notizie Flash il nostro giornale riportava la seguente notizia «E' appena finito il torneo, ma ormai al ponte S. Quirino c'è già una canzoncina - il prossimo torneo lo vincerà il Sombbrero!»

E così ad un anno di distanza la «profezia», è diventata realtà il torneo lo ha vinto il Sombbrero. Mario Solazzo titolare della Pizzeria, ora anche apprezzato pittore, i suoi quadri esposti in bella evidenza sulle pareti, del suo locale, ha fatto le cose con criterio; ha affidato a Miani Titi il compito di allestire la formazione che è risultata vincente.

Zaninotti Fausto, Cudicio Maurizio, Jussa Mario, Secl Roberto, Stulin Adriano, Cicutini Giorgio, Giorgiutti Piergiorgio, Miani Titi, Bait Antonio con le loro prestazioni hanno contribuito a portare il trofeo nelle Valli.

Dopo un avvio stentato pa-

ri con il Cavallino, vittoria a tavolino con il Brich, la prima ed unica sconfitta 3-2 con la Salette. Nei quarti di finale vittoria ai rigori col Ristori (vincitrice della passata edizione), indi la semifinale con Nevio, grande gol di Bait, nei supplementari. La stupenda finale contro la Salette, parte in velocità il Sombbrero e va vicino alla segnatura con Bait (parata di Donda); è Adriano Stulin a portare in vantaggio i bleu. Immediata replica della Salette 1-1. La formazione di Miani non molla Stulin e Cudicio portano il doppio vantaggio, al 2° minuto di recupero segna la Salette e l'ottimo Benedetti decreta la fine delle ostilità.

Calciatori portano in trionfo il loro «sponsor», e si avviano alla doccia ristoratrice ed alle premiazioni. Nella partita precedente il bar Silvia, ha perso con il minimo scarto contro il bar Nevio di Sanguarzo. Un vero peccato gli arancioni meritavano qualcosa di più in quanto in semifinale con due reti di vantaggio si sono fatti raggiungere dal bar Salette a due minuti dalla fine, e poi hanno ceduto agli avversari il passaggio alla finale nel tempo supplementare.

Oltre al trofeo annuale al Sombbrero è andato anche il biennale, come si vede è pesante, Adriano Stulin e Cicutini Giorgio hanno difficoltà ad alzarlo!

Il presidente della Cividalese Zorzetti, assieme all'avv. Pelizzo ed al sindaco di Cividale Pascolini, con alla sua destra Mario Solazzo titolare del Sombbrero, stanno per procedere alla consegna del trofeo ad un emozionato Mario Jussa.

Domenica 22 luglio, cronoscalata Verzegnis - Sella Chianzutan, classica carnica valevole per la coppa CSAI della montagna e per il campionato triveneto della specialità.

Tutto bene, senza incidenti di rilievo per i 172 partenti impegnati in 2 manche su un percorso di 6 km lungo la strada che da Verzegnis sale a Sella Chianzutan.

La vittoria di questa edizione è andata a Ezio Baribbi su Osella Pa/10 (5'50"71) che ha preceduto di 2 secondi circa il goriziano Aguzzoni vincitore della scorsa edizione. Tra gli altri, al via anche Cornelio Giuliano, trentaquattrenne di Ponteaacco, nel mondo delle corse dal 1974, vincitore del campionato triveneto di velocità nelle stagioni 80 e 81, e, dopo una breve pausa torna-

to in attività. In questa stagione ha preso parte a cinque gare cogliendo 4 primi di classe e se non fosse per la assenza forzata alla Sagrado - S. Martino (la vettura non era pronta) e per un banale guasto alla pompa della benzina alla Caprino - Spiazzi certamente l'attuale configurazione della classifica che lo vede secondo a una decina di punti, sarebbe diversa.

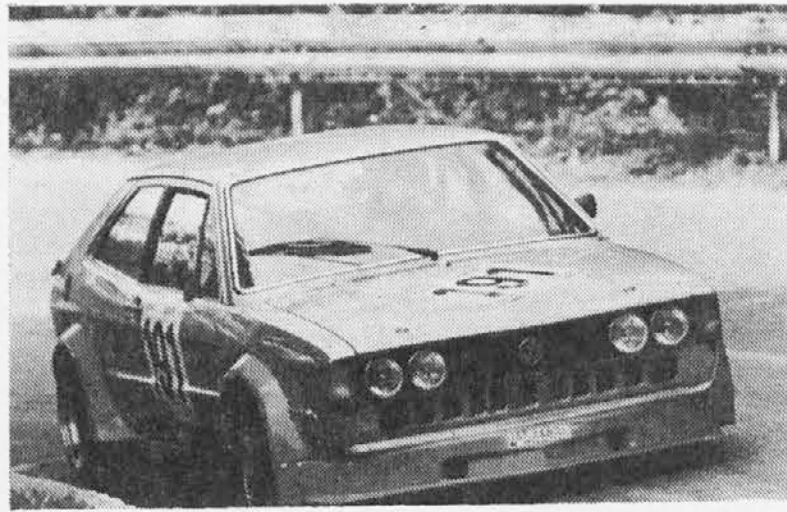
Carte e credenziali quindi in piena regola e come suo solito, ha colto l'ennesima occasione per dimostrare la sua grinta e la sua determinazione. In sella alla VW Scirocco preparata da Martinis ha condotto con i colori della Red White di Cividale una strepitosa prima manche alla media di 104 km/ora che lo aveva visto davanti a concorrenti con vetture nettamente superiori di potenza. E' stato un po' tradito nella seconda dalle gomme, avendo optato per le slick (gomme da asciutto) su un percorso che in alcuni tratti era ancora umido dopo

il piovasco che all'inizio della seconda manche aveva costretto gli organizzatori a sospendere le partenze. Nonostante questo lieve intoppo è giunto al traguardo con un prestigioso 18° assoluto e un 1° in gruppo 2/81 classe fino a 1600 (7'20"96) con 22 secondi di margine sul secondo classificato.

Ottimo risultato, e buona nel complesso anche l'affermazione della scuderia cividalese Red White che assieme al successo del valligiano ha piazzato altri due primi di classe: Lorenzo nel gruppo N classe fino a 1300 cc. e Barbuschia nel gruppo 2/81 classe fino a 1400 cc.

Buone le premesse quindi per l'attesa Cividale - Castelmonte (recentemente rinviata a data da destinarsi) dove potremo vedere Giuliano e altri valligiani impegnati sul percorso di casa.

A tutti i migliori auguri ed un particolare ringraziamento a Giuliano per la sua cortese disponibilità. (o.d.)

ATLETICA LEGGERA Giorgio Rucli ovvero Los Angeles..addio!

E' il migliore italiano nella categoria dei 400 ostacoli, gli ultimi risultati a Caorle, 51" 27, ha contribuito con la sua vittoria a Cesenatico, alla vittoria del Veneto nel trofeo delle Regioni. Ciononostante nessun italiano prenderà parte alle Olimpiadi nella categoria dei 400 ostacoli, non sarebbe meglio mandare oltreoceano qualche atleta in più al

posto di qualche «rappresentante», dell'atletica dirigenziale?

O prima o poi succederà che qualche atleta con i colori di S. Marino, come è successo negli sci qualche anno fa, faccia concorrenza ai propri compatrioti soffiando qualche medaglia ai campioni affermati, meditate dirigenti! ...Meditate!!!

Il ds. Ivano Cont, Gasparutti, Cencig, e Modonutti protagonisti della attuale stagione ciclistica.

CICLISMO

Modonutti 5° e Gasparutti 105° il Veloclub Cividale-Valnatisone vola!

Leggendo il piazzamento di Gasparutti qualcuno potrà sorridere, ma il piazzamento è stato ottenuto ai campionati italiani allievi svoltisi a Cardura nel Veneto. Gasparutti ha finito la sua fatica nel gruppone compatto che ha risolto la corsa in volata, buono il piazzamento di Zorzetto (6°), per Luciano il 105° posto con qualche rimpianto. Modonutti invece nella gara disputata a Corno di Rosazzo è stato uno dei protagonisti della gara, è stato preceduto da Marcon, Della Vedova, Diana, Calligaro. Speriamo che nella prossima gara nelle Valli nel 5° Gran Premio Benedil

organizzato dal Veloclub Cividale-Valnatisone nell'ambito dei Festeggiamenti sul Natisone di vedere sfrecciare all'arrivo qualche allievo di Ivano Cont, auguri!

MOTOCROSS

Domenica 5 agosto
alle ore 14 a Clenia
gara interregionale
classi 80-125-250-500

La formazione del Bar da Silvia.

Il sindaco di S. Leonardo Simaz, consegna alla sig. Silvia la coppa del quarto posto.

Gasparutti poker

Luciano Gasparutti, valido atleta della categoria allievi del Veloclub Cividale - Valnatisone domenica 8 luglio ha fatto «poker», nella gara svoltasi a Brazzano nella seconda edizione del trofeo Manferrari. Assieme a Luciano anche

Sandro Modonutti ha concluso al sesto posto la gara classificandosi terzo nella speciale classifica del Gran premio della montagna. Grande volata vincente di Gasparutti che ha messo in fila Moratti, Perusini, Della Vedova, Simonitto e lo stesso Modonutti.

Tipograf Silvano Tosoratti je umaru

Deset let je skladu Novi Matajur

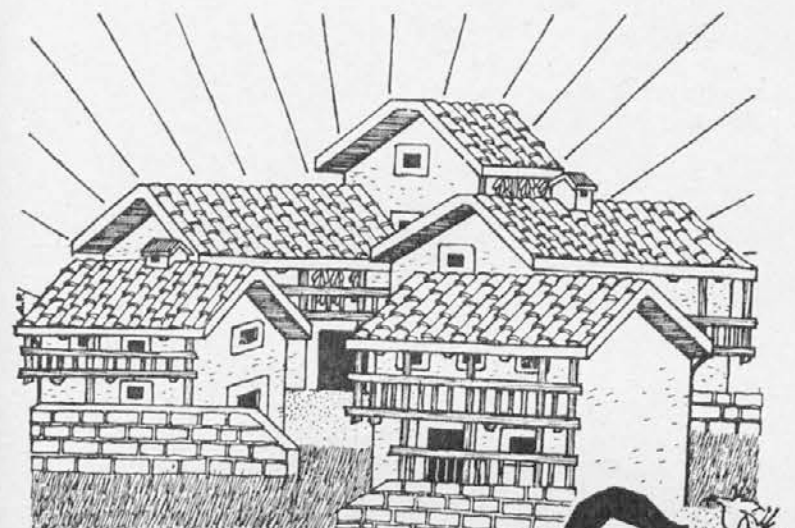
Šel je naš Silvano. Manjkal bo v tiskarni Liberale v Čedadu, kjer se že nad deset let tiska «Novi Matajur», kjer je on imel prst nad njim, kjer ga je skladal od svojega rojstva, čeprav ni poznal niti besede slovenskega jezika. Rodil se je v Feletto Umberto petinpetdeset (55) let od tega. Naučil se je tiskarskega poklica in je že pred petnajstimi leti začel delat v znani tiskarni Liberale v Čedadu.

Silvano je bil resen v svojem delu in mi, ki smo z njim «delali» Novi Matajur, smo ga vedno občudovali v njegovi doslednosti.

Nismo mogli verjeti, kadar so nam povedali, da nam ga je smrt pobrala. Odšel je na hitro, zaradi bolezni, ki

ne odpusti. Lahko nam je samo to v tolažbo, da nas je zapustil brez dolgega trpljenja.

Dorič, Loretta F., Daniela, Jole in Loretta C. ga bodo ohranili v lepem spominu.

V ROKO MEDLO

Za de naše vasi bojo lepe
Društvo Rečan
an lietos kot lan
nardi an konkorē "V ROKO MEDLO"
za tisto vas, ki buj očejena bo
Prve dni vošta pasa komjion
za de dajo njih opirjon
In v tiski vasi, ki bo narbuč čedna
za vse ljudi, bo na lepa vičerja
dobra griljata an vince za vse
muzika, petje an vseje.

Če lepu poskarbita
lahko vi "udobta".

Kulturno društvo Rečan
Liesa.

V Belgiji je umarila najstarejša beneška emigrantka

«Pišem vam iz Belgije eno žalostno novico, da je na dan 3. junija umarila narbut stara beneška emigrantka u Belgiji. Žena se je klicala Tonina Blasutig - Foščina iz Puoja pri Gorenjem Barnasu. Rojena je bila v Foščini družini, teta našega znanega prijatelja, ki se imenuje Rino Blasutig in živi z družino še zmjeraj u Puoja. Rojena je bila na 25.5.1891, zapustila pa nas je na dan 3.6.84 v Seraingu (Belgija). Kot lahko zračunate, imela je 93 let. Bila je poznana od vseh Benečanov v Seraingu, kot pridna in usmiljena že-

na, zmeraj pripravljena za vsako dobroto. Vsi smo jo imeli radi, zato, kadar smo zvjedeli za nje smrt, smo ostali kakor brez sape, ker je bila prav bardka in skarbna žena za vse, posebno pa za nje družino. Rada je imela nje hči Esterino in sina Ginota.

Do zadnjih nje dni je bila vesela in je saldu rada povjedala kajšno smješno.

Čeglih stara, se je lepuo spominjala na vso nje mladost, kakuo je težko preživela u težkih cajtih, kakuo je morala e v mladih letih huzierat s trebuhom za kruhom po svetu z nje možam. Tudi on je biu bardak in delavni človek. Biu je doma iz Sovodnjega in se je klical Guion Giovanni - Flip. On ni bil zlo star, kadar je umaru, zaslužil je biu minatorski penzion in prah na pliuča. Rajnka Tonina je živela u Belgiji od 1926. Ohranili jo bomo u lepem in venčnim spominu.

P.s.

Dragi Dorič, pošiljam ti fotografijo rajnke Tonine Blasutig, udove Gujon. Se troštam, da jo publikaš na naš zvesti Novi Matajur.

Aldo Birtič
Seraing (Belgija)

BARDO

Dan ex emigrantov

Sekcija bivših emigrantov v Bardu organizira v petek, soboto in nedeljo 27., 28. in 29. julija letos že sedmi dan emigranta, ki bo po programu zelo bogat in zabaven.

Na prostoru pred centrom Stolberg bodo vse tri večere ansambli igrali za ples: v petek orkester Borghesans, v soboto Nuovo folk, v nedeljo pa Pal.

Na tej veselici pa ne bo samo ples, ampak so organizatorji poskrbeli tudi za drugačno razvedrilo. Posebno v nedeljo bo program zelo bogat. Nastopili bodo mladi harmonikarji Antona Birtiča in skupina Zvezda z Opčin.

Zabavna bo tudi tekma s kolom, obročem, ki jo bodo organizirali za otroke in za odrasle obeh spolov. Igra je preposta in sestoji iz obroča, ki ga je treba udarjati s palico. Kdor bo zmagal, bo dobil lepo nagrado.

V soboto pa bodo ob 19. uri odprli razstavo cvetic in kač, ki živijo v Terski dolini. Rože bodo nabrali domačini, plazilce pa bo ulovil strokovnjak, ki bo prišel s Tarcenta. Imena vseh rož in živali bodo napisali v italijanščini in po naše.

BARDO

Praznik Sv. Marije Zdravja

Ob našem prazniku Svete Marije Zdravja je bilo v naši vasi zelo lepo. V gosteh smo imeli cerkveni pevski zbor z Opčin pri Trstu, ki je 1. julija v naši cerkvi pel slovensko sveto mašo.

En dan poprej pa smo se dobro imeli v dvorani Stolberg, kjer so se zbrali domačini, ki so se udeležili manifestacije Slovencev na Travniku v Gorici. Bila je polna dvorana. Za dobro voljo je poskrbela skupina Zvezda, ki jo vodi Franc Pohajač.

Na Trbižu ni več novih trgovin

Občinski svet na Trbižu je sklenil, da ne bo več dajal obrtnic za odpiranje novih trgovin. Ugotovil je, da jih je že sedaj preveč in da zaradi tega nekatere trgovine nimajo več dovolj prometa. Zaradi tega so v krizi. Avstrijskih kupcev je še vedno dovolj, zmanjkali pa so jugoslovanski, ki sedaj bolj skrbno izbirajo, kaj bodo kupili.

Ko bodo čez dve leti po Kanalski dolini odprli avtocesto v Avstrijo, se bo število kupcev še bolj znižalo. Občinska uprava se dobro zaveda gospodarskih posledic tega pojave, zaradi tega se jih hoče ubraniti s tem, da priporoča trgovcem, naj dvigujejo kvaliteto svojih storitev. Predvsem jim svetujejo, naj trgovine popravijo in modernizirajo.

Kakor hitro se je sneg stalil so pričeli graditi novo žičnico na Višarje. Če vreme ne bo nagajalo, jo bodo zgradili do novega snega. Potem jo bodo morali še kolavdirati. Kdo ve, če bo delala v tej zimi, kot obljubljajo?

Med poletjem ob nedeljah vozita sedežnici na Florjanko, od koder je v slabi uri mogoče priti peš na Višarje. Napor poplača lep razgled po Julijcih.

BATTAINOVO SADNO DREVJE V AŽLI LEPO USPEVA

V zadnjem času se veliko govori, da bi morali v Benečiji razviti specializirano kmetijstvo. Najbolj svetujejo pridelovanje sadja in malih sadežev, pa tudi povrtnine.

V Ažli smo obiskali Guida Battaina, ki je že pred več kot desetimi leti kot prvi Benečan začel saditi jabolka. Njegov sadovnjak se razprostira pod Karkošam, kjer se Kosca zliva v Arbeč. Z njim sta bila še hči Iris in sin Licio, ki mu pomagata, kot njegova žena Rina. Vsi skupaj so ena lepa in pridna družina, ki se je specializirala v pridelovanju sadja, posebno jabolka.

Za specializirano sadjarstvo se je Guido Battaino odločil takorekoč sam. Poprej je sicer prideloval breskve, vendar so postale stare in jih je posekal, prsto zemljo pa posadil z jabolani. Sedaj jih ima 1.200, hrušk in breskev pa po loo. Prihodnje leto bo zasadil še 800 jablan in 300 hrušk. Prve sadike mu je dal kmetijski inšpektorat, druge je kupil v drevesnicah, sedaj pa ima svojo drevesnico, kjer sadike cepi in jih prodaja tudi drugim.

Naš dobri znanec in prijatelj Guido ima z drevjem polno dela. Obrezovati ga mora, škropiti in redčiti sadeže, kadar so preveč nagosto obrodili. Tudi čebele redi, pa ne

zaradi medu (če ga nanosijo, ga, seveda, ne vrže proč), pač pa zato, da pomagajo oprahiti sadno cvetje. Ker vsega ne zmora sam, mu pomagajo žena in sinovi.

Največ dela je s pobiranjem. Takrat je potrebno čimveč rok. Battainovi imajo tudi licenco za prodajanje na drobno. Svoje blago nosijo na tržnico v Čedad, prodajajo ga doma trgovcem in tistim, ki si ga kupijo za ožimnico.

Ker je trgovina muhasta in je sadje pozimi in spomladi dražje, so že vložili na občini prošnjo, da bi si zgradili skladišče s hladilnikom, kjer bi sadje hranili.

Battainovi se s sadjar-

stvom ukvarjajo z vso resnostjo. Kupujejo strokovne knjige, da se poučeni, kako naj delajo, da ne bo bolezni in da bo pridelek dobro obrodil. Njihove sevke je proučeval tudi deželni urad za eksperimentiranje v kmetijstvu. Ugotovil, je da sosevke, najstarejša beneška jablana, v teh krajih dobro obnašajo. Zaradi tega so tudi drugim kmetovalcem priporočili, naj jo gojijo.

Ni torej izključeno, da bo po vzgledu, ki ga je dal Battaino, še kdo v Benečiji «odkril» koristnost kmetijstva. To lahko sklepano tudi po tem, da v Nadiških dolinah ni več neobdelanih njiv.

Guido Battaino s svojim traktorjem

PIŠE PETAR MATAJURAC

«Lo Slavo,, in črvje

Dve lepe, mlade čee, parve kužine, sta parpejale njeke saboto popudne svoje laške muroze h noni, h stari materi u našo gorsko vas.

Stara mati jih je lepuo sparljela an jim je parnesla na mizo vse, kar je narbuojšega injela, kot so navažene naše buoge, stare, žlahtne naše mame. Potle jim je skuhalo še kafé, ga postrojila z domačim tropinskim žganjam an jim parnesla na mizo no majhno pletenico ljepih, debelih ardečih čerešnjé, ki jih vsi poznamo pod imenom «dreže».

Stara mati je nosila na mizo an mimo grede opravjuvala svoje djelo brez guarit.

Potlé, kadar je šla mimo mize an videla, de vsi štiri zvestuo hrustajo čerešnjé, je povprašala:

«Al so dobré? So vam v-šeč?»

Laha, muroza, ki njesta zastopila, sta jih vargla še no pest v usta an jih povžila. Čee, kužine pa sta neko jezno an obe odgovorile:

«Ma nonna, quante volte te lo dobbiamo dire che non capiamo lo slaaaavo!»

Tale zadnja besjeda «slavo» se jim je takuo na dugo an šaroko odparla v ustih, da se jim je vidlo skuoze garlo

do pljučih, do «polmonih», do sarca, de so «slaaaave» - pardon: slovenke.

Stara mati je ostala užaljena an jim je odgovorila:

«Rodila me je slovenska mati an jest slovenska mati sem rodila vaše slovenske mame. Vaše mame, moje hčere, so vas učile po slovensko, kakor vem in znam, sada pa me pridete žalit v hišo z besedami:

«Nonna, non capisco lo slavo!»

Dva Laha, muroza, sta naprej hrustala an uživala čerešnjé.

Varnu se je damu navuod, ki je živeu s staro materjo pa je djelu že vič ljet u njeke fabriki dol blizu Manzana. Vse je lepuo poslušu, kar so pravle njega kužine an besjede, ki jim jih je odgovorila stara nona. Jezan an žalostan je biu, ku nona, zatuo se je oglasu:

«Nona, al si jim dala tiste čerešnjé, ki sem jih snuojka potargu tam na Jesenike?»

«Ja!» se je glasil odrezan odgovor.

«Ma nona, tiste so ble vse pune čerešnje, še prase bi jih ne bluo jedlo!»

Zadnje čerešnjé so čee izpljuvale iz ust, ker so zastopile «lo slaaaavo!»

«Che faseiso - Kaj delate?» sta jih vprašala laška muroza.

«Le ciliegie sono piene di vermi (čerešnjé so pune červi)» sta jim odgovorile čee. «E cemut, lo aveiso capit? (Kako ste zastopile?)» vprašata nadužna Laha.

«Ce lo ha gridato il nostro cugino!» sta odgovorile čee. «Ma alore vuatris ciacaris par sclav?»

«In so zastopile «per slaaaavo!» se je oglasu mladi dje-lovac - navuod stare none, ki djela dol na Manzano.

Bluo je lepuo učilo, ljepa lecion za dvje čee, takuo ljepa, da jim je pomagalo. Sada, kadar pridejo obiskat staro mater-nono, ne pravijo vič: «Non capiamo lo slavo», pač pa lepuo gavore z njo u našim slovenskim jeziku.

So se spreobarnile in lepuo je, kadar človek spozna svoje grjehe.

Spreobarnile so se zavoyo tega, ker jim njeso bli všeč červje. In pomislite, dragi brauci, dost ljudi bi se lahko spremenilo, spreobarnilo zavoyo tega! Červje njeso samo u čerešnjah, ušafaš, najdeš jih tudi tam, kjer bi muoru najti može!

Vas pozdravja Vaš
Petar Matajurac

KAJ SE JE ZGODILO PO NAŠIH DOLINAH

Tudi nono Vigi prebiera zvestuo naš časopis an v tuolim nie nič posebnega, saj jih je puno takih: Posebno pa je, de nono Vigi, Luigi Dugaro-Kovačinu iz Kravarja, je -brez dvoma- narstarejši naročnik Novega Matajurja, saj ima 101 liet! O nunca Kovačinovega smo že pisal, kadar je praznovau svuoy rojstni dan. Sada publikamo telo fotografjo. Pred nuncam Vigja na mizi stoji liepa pipa verjezana v liesu, ki so mu jo parjatelj šenkali za njega rojstni dan.

Nuncu Vigju želmo še puno srečnih an veselih liet.

SV. LENART

GORENJA MERSA

Smrt mladega moža v Zvicri

U saboto 21. julija so podkopali na britofu Svetega Lenarta mladega moža, ki je živeu an djelu nad dvajset let u Švici. Umaru je na hitro, pa družina je vjedela, da če umarje, želi bit podkopan u domači zemlji. Njega želja je bla uslišana. Mladi mož je biu Aldo Terlicher - Pulinu iz naše vasi in so ga podkopali v Sv. Lenartu, kamor so pripeljali njega truplo en dan prej. Imeu je samuo 43 let. U veliki žalosti zapuška ženo in dva sinova. Njem in žlahti našo iskreno sožalje.

SREDNJE

PRESERJE

Po dugi boliezni je v petak 13. luja v čedajškem špitalu umaru Luigi Sibau - Sinjaku iz naše vasi. Imeu je 72 liet. Glih no lieto od tega, 11. luja

Skuadra iz Ruonca, ki je udobila garo za sanosieke u Spietru na sejmu Sv. Petra in Pavla.

Od leve proti desni so: Damiano Blasutig, ki ima v rokah trofeo an ki je uduobo tudi kopo za narbuojšega sanosieka, Natale Trinco, Claudio Blasutig, župan špietarskega kamuna Firminio Marinig, ki je premiò skuadro, an Galdino Birtig. Na gari se je muoralo posieč usak 100 mq. sanožeta an za cajtam, stilam an čednim diele je biu dan puntegio usakem kankorento, konkorenti kupe so dal pa puntegio skuadri.

Ljetos je udobila ruonška skuadra, bomo vidli, če hlieto se nazaj takuo lepuo parpravija zak trofeo je «bienale» an za ga miet, ga je trieba udobit dvakrat. Ku deb na bluo zadost, go na uso fadijo, druge skuadre so jin že obecjale de hlieto jo bojo miel tardo.

GRMEK

Letos je gorelo malo kresov za Sv. Ivan po naših dolinah. Ljudje pravijo, da se je tuo zgodilo zavoyo slave ure in če je samuo ta kauža, se lahko potroštamo, saj nam bojo drugo leto svetoivanski kresovi spet razsvetlili naše hribe in doline. Škoda bi bla, če je kauža druga, če ljudje opuščajo naše lepe in stare navade.

Za kar vemo, vemo, de so napravli kres samo u Velikem Grmeku, okoli katerega so se zbrali, poleg vasnjanu, še tisti od društva «Rečan», čepru so bli trudni z delam, ki ga je bluo treba opravit za Senjam beneške piesmi na Liasah. Kresov ni bluo, u zameno pa se je zbralo letos kupe puno Ivanov. Imeli so sv. mašo u starodavni cerkvi Sv. Ivana, blizu Dolenjega Tarbja. Potle so imeli, ne vemo al kosilo al večerejo, u hotelu «Bellavista» u Dolenjem Tarbju. Dobro so jedli, dobro so pili, lepo plesali z dobro muziko. Bluo jih je parbližno petdeset.

Vse pru an lepuo, dragi Ivani, za drugo leto pa poskarbite tudi za kresi, de naše stare navade ne umarjejo.

TOPOLOVO

Narlieuši senjam

Ku iz Sevca začneš se parblizuvat h Topoluovem, že čuješ v arjarju drug duh, an hu iz kurve zagledaš lepo vaščico, vso oflokano an čuješ tonkat, pomisliš, de nie vse zgubjeno, ostalo je še ki živua iz starih navadah.

Tudi lietos na topoluški senjam, u nediejo 1. luja, je paršo puno ljudi, še par maš je bluo puno fureštih. Maša je bla pieta od zbora «Rečan» an duga precesija po vsi vasi je končala šele od dni an pu. Popudan je bluo vsake sort reči.

Lietos so vekunštal no novo an so premjal narbuojše domače vino. Uduobu je Ettore Crisetig iz Podlaka. Plesala je Beneška folklorna skupina Živanit an zvičer je biu ples pred šuolo. Pru za pru fešta je bla že začela v saboto, 30. junija z velikim plesom, an ku u nediejo jim nie bluo zadost, so jo zarobil šele v saboto 7. luja.

lc

PLATAC

Nagla smart pobrala mlado ženo

U saboto 7. julija je bla podkopana na Liesah Alma Loszach - uduova Vogrig - Sudatova iz naše vasi.

Rodila se je 1921. leta u Sevcu, u znani Balentarčicjovi družini in se oženila mlada u Platacu. Bla je zdrava in močna žena, zatuo se je vsem čudno zdelo, da jo je smart tako hitro pobrala. Zadela jo je tromboza in umarla je u videmskem špitalu.

U veliki žalosti je zapustila družino, žlatho in prijatelje. Na nje pogreb je paršo veliko število ljudi, ker je bla od vseh priljubljena in spoštovana.

KANALAC

Zuogam stric Bepo. Zapustiu si nas tiho, u nediejo 8. luja zjutra v čedajškem špitalu.

Živlienje nie blua zlo lahko za te, nič ti nie bluo paršparano: uiska, Africa, Belgija an na stare lieta te je še boliezan maltrala. Vse je pasalo, puno si pretarpeu an sada počivaš večni mier v toji zemlji, ki si takua ljuibu.

Zahvalmo vse tiste, ki so u pandiejak 9. luja paršli ti dajat zadnji pozdrav.

(Loretta C.)

Rajnik Giuseppe Canalaz - Bepo Zefcu

SOVODNJE

Tudi ljetos tradicionalna šagra Svetega Mohora

Ljetos je bla ljepa ura naklonjena organizatorjem tradicionalne šagre Sv. Mohora: dva dni je sijalo lepo sonce.

Na letošnjem prazniku je bluo nekaj novega, ni biu samuo navaden ples. Organizal so tekmovanje balincarjev (gara di bocce) in ribolov (gara di pesca.).

Te simpatične športne iniciative, lepo sonce, dobra muzika za ples, vse tuo je parvleklo puno ljudi u Savojnsko dolino. Smo pa konstatal eno stvar, kot na drugih letošnjih šagrah in praznikih: ljudje ne zapravjajo vič takuo na debelo denarja, kot u prejšnjih letih. Bum velikega in lahkega zaslužka po potresu gre h kraju. Kriza se pozna na vsakem koraku. Po sedmih debelih kravah stopamo v cajt sedem suhih, mladih krav. To se pozna tudi na naših sejmih. So te mladi tisti, ki dajo ulezvat, zaslužit po sejmih, pa kaj morejo, če jih je tarkaj brez dela!

DREKA

PRAPOTNICA - VIDEM

Zbogam mama Matilda

U ponedeljek 4. junija je po kratki boliezni umarla u videmskem špitalu Bergnach Matilde - uduova Trusgnach-Zefova iz Prapotnice. Zadnje leta je živela s sinovi u Vidmu, rojena pa je bla u Dreki 11.1.1898.

Bla je močna žena, pridna mati, saj je vse življenje skarbela za svojo družino.

Kadar je 1915. leta začela uejska med Italijo in Avstrijo, je imela 17 let, pa je vsedno nosila granate in drugo municion italijanskim sudatom na front. Zatuo je imela tudi priznanje (riconoscimento) od italijanskega

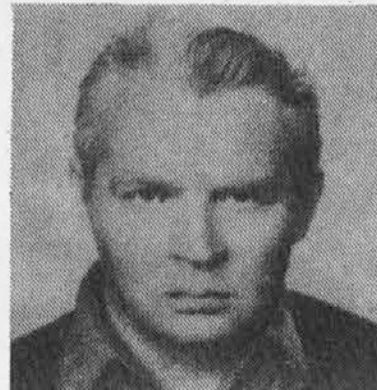
governa. Nje pogreb je biu u Remanzacco, u sredo 6. junija.

Za njo žalujejo hči Elia, sinovi Attilio, Giovanni, Vittorio, zet Luigi Lien, nečakinja Gabriella, žlahta in prijatelj.

OCNEBARDO-MANZAN

Na hitro nas je zapustu Ivo Crainich - Bizikov

Pred kratkim smo pisali u Novem Matajurju, da padajo naši minatorji, kot zdrele hruške in zdaj muoramo spet povjedat žalostno novico. Na hitro je umaru Ivo Crainich - Bizikov iz Ocnega barda, star samuo 48 let. Biu je minator, zaslužuje je invalidski penzion in živeu s svojo ženo u Man-

zanu. Biu je brat znanega Renza člana Zveze emigrantov in društva «Ivan Trinco», ki smo ga zgubili pred par leti u tragični cestni nesreči.

Rad je paršu gledat svojo mamo u Ocnebardo, rad je biu, kadar so paršli njega bratje iz Belgije. Tako se je zgodilo tudi teli krat.

Iz Belgije je paršu na počitnice brat. Ivo je želeu pri njem in ob mami preživet nekaj dni, pa ga je parjelo slabo u torak 17. julija. Brat ga je hitro peljal u čedajški špitalu, a buogi Ivo je po pot umaru.

U veliki žalosti zapuška ženo Giuseppino, mamo, sestro, bratre in vso žlahto.

Zeel je biti podkopan u domači zemlji in podkopan je biu pri Devici Marji na Krasu, kjer počiva venčno življenje njega tata. Vsem tistim, ki jočejo za njim, naj gre naša srčna tolažba.

FARMACIE DI TURNO

Od 4. avgusta do 1. septembra

Od 4. do 10. avgusta

Sv. Lenart tel. 723008

Manzan tel. 754167

Čedad (Fontana) tel. 731163

Od 11. do 17. avgusta

Podbonesec

Čedad (Fornasaro) tel. 731264

S. Giovanni al Nat. 756035

Od 18. do 24. avgusta

Grmek tel. 725044

Čedad (Fontana) tel. 731163

Corno di Rosazzo tel. 759057

Od 25. avgusta do 1. septembra

Čedad (Pelizzo) tel. 731175

Manzan tel. 754167

Tavorjana tel. 712181

Ob nediejah in praznikih so od-

parte samuo zjutra, za ostali čas

in za ponoč se more klicat samuo

če recita ima napisano

«urgente».

ZAPARTE LEKARNE

ZARADI POČITNIC

FARMACIE CHIUSE

PER FERIE

Čedad (Fornasaro) od 20-8 do 9-9

Čedad (Pelizzo) od 30-7 do 19-8

Podbonesec od 20-8 do 2-9

San Giov. Nat. od 28-7 do 10-8

Špeter od 6-8 do 26-8

Per onorare la memoria dell'on. Enrico Berlinguer il signor Predan di Oblizza (Stregna), assieme ad alcuni compaesani, ha devoluto L. 20.000 al Novi Matajur.

Orologeria - Oroficeria - Ottica
Urarna - Zlatarna - Optika

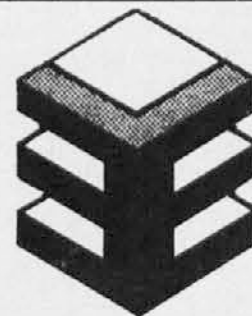
URBANCIGH

Cividale - Čedad

Via C. Alberto 10 - Tel. 732280

Coppe - Targhe sportive
Laboratorio di precisione
Agente comp. Singer

Pokali - športne plakete
Laboratorij
Zastopstvo Singer

edilvalli

di DORGNACH RINO & C. s.a.s.

CEMUR

SV. LENART - S. LEONARDO

Tel. 0432-723010

**Vendita materiali per l'edilizia
Prodaja gradbenega materiala
Autotrasporti Avtoprevoz**